

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2007-2008

1 juli 2008

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR LEEFMILIEU EN NATUUR, LANDBOUW, VISSERIJ EN
PLATTELANDSBELEID EN RUIMTELIJKE ORDENING EN ONROEREND ERFGOED

INHOUD

Interpellatie van de heer Rudi Daems tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de forse stijging van de drinkwaterprijs en de ondoorzichtige prijsvorming	
Vraag om uitleg van mevrouw Michèle Hostekint tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de gestegen waterprijs en de beleidsaanbevelingen van de SERV hierover	1
Met redenen omklede moties	12
Vraag om uitleg van de heer Jos Stassen tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over natuurcompensatiegebieden op de Linkerscheldeoever	12
Vraag om uitleg van mevrouw Marleen Van den Eynde tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over het milieuhandhavingsbeleid	17
Vraag om uitleg van mevrouw Marleen Van den Eynde tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de aanpassing van de VLAREM-regelgeving aan de Europese richtlijn betreffende geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging	19
Vraag om uitleg van de heer Pieter Huybrechts tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over het parkeerverbod voor lpg-voertuigen in ondergrondse ruimten	22
Vraag om uitleg van de heer Pieter Huybrechts tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over het beleid inzake zwerfvuil	24
BIJLAGEN	
Bijlage bij de vraag om uitleg van de heer Jos Stassen tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over natuurcompensatiegebieden op de Linkerscheldeoever	29

Waarnemend voorzitter: de heer Erik Matthijs

Interpellatie van de heer Rudi Daems tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de forse stijging van de drinkwaterprijs en de ondoorzichtige prijsvorming

Vraag om uitleg van mevrouw Michèle Hostekint tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de gestegen waterprijs en de beleidsaanbevelingen van de SERV hierover

De voorzitter: De heer Wymeersch heeft het woord.

De heer Frans Wymeersch: Mijnheer de voorzitter, ik wil graag genotuleerd zien dat wij het betreuen dat op het ogenblik dat de commissie voor Leefmilieu samenkomt, ook de subcommissie Landbouw, die afhangt van de commissie voor Leefmilieu, samenkomt op basis van een niet-onbelangrijke agenda. Dat is ook de reden waarvoor ik deze commissie over een tiental minuutjes al zal moeten verlaten.

De voorzitter: Mijnheer Wymeersch, we nemen daar akte van.

De heer Daems heeft het woord.

De heer Rudi Daems: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, beste collega's, we hebben het de laatste tijd al heel vaak over de waterproblematiek gehad, maar vanuit deze invalshoek is dat al een tijdje geleden. Ik wil het hebben over de update van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) van een rapport over de drinkwaterprijs en alles daaromheen, zoals de regulatie.

De SERV stelde, ongeveer twee weken geleden, op basis van die update dat de waterfactuur tussen 2006 en 2008 met gemiddeld meer dan 30 percent is gestegen. Bovendien zegt de SERV dat de factuur niet transparant genoeg is en vraagt om, in afwachting van meer duidelijkheid, de tarieven niet te verhogen. Ik vind dit laatste op zich merkwaardig als signaal, want tijdens de studienamiddag van VLARIO, dat is het overlegplatform voor de riolerings- en afvalwaterzuiveringssector in Vlaanderen, vorige week, waar ook een aantal collega's aanwezig waren, werden de toekomstige kosten voor waterzuivering op zijn zachtst gezegd 'alarmerend' genoemd.

Ik ga even dieper in op de analyse van de SERV. Die zegt dat de waterfactuur van een gemiddeld gezin tussen 2006 en 2008 gemiddeld met 31 percent steeg. Voor

bedrijven is die stijging zelfs nog groter. De oorzaak van die prijsstijgingen is niet zozeer de drinkwaterprijs, want die bleef overal ongeveer gelijk, maar wel de verhoging van de bijdrage voor de afvoer, namelijk met 157 percent, en voor de zuivering, namelijk met 25 percent, van afvalwater. Dat ze gestegen zijn, komt onder meer door de Europese regelgeving en door een aantal zaken die op Vlaams niveau, via het programmadecreet en dergelijke, werden beslist.

Wat we al wisten, maar nu in meer detail naar boven is gekomen dan in eerdere analyses van de SERV, is dat er een ongelooflijk groot verschil is tussen de gemeenten. De gemeente Tessenderlo, blijkbaar de gemeente met de goedkoopste waterfactuur, vraagt een goede 2 euro per kubieke meter. De gemeente Zaventem heeft de hoogste factuur en vraagt bijna het dubbele per kubieke meter. Het komt erop neer dat een gemiddeld gezin, per jaar, in Tessenderlo gemiddeld 100 euro betaalt en een gemiddeld gezin in Zaventem 180 euro. Dat is toch wel een serieus verschil.

Bovendien, maar ik ga hier niet in detail op in, blijkt dat er ook heel veel verschil is tussen de gemeenten voor de aanrekening van grootverbruik. In sommige gemeenten gaat men zelfs zo ver dat de heel grote verbruikers gedeeltelijk of volledig worden vrijgesteld van het watertarief via allerlei correcties en vrijstellingen. Ik haal de voorbeelden aan van Aalst, Ronse en Sint-Niklaas. Ik vind dit niet meer van deze tijd: als we vragen om zuinig om te springen met water, dan moeten we ook regulerend optreden ten aanzien van de grote waterverbruikers.

Mevrouw de minister, ik zou de focus minder willen leggen op de prijs, maar ik vind het onrechtvaardig dat er zoveel verschillende tarieven zijn en ze bijgevolg discriminerend genoemd kunnen worden. In de interpellatie vandaag wil ik vooral wijzen op het gebrek aan transparantie en aan regulatie. Dat is ook het meest fundamentele punt van kritiek dat de SERV naar voren schuift.

Ik haal graag een kort citaat aan uit het SERV-rapport, want dat is volgens mij echt raak: "Door de verschillen en door de ingewikkelde regelgeving is de situatie in de watersector complex en ondoorzichtig en is het risico op fouten reëel. Ook de beweegredenen achter de tarieven, de prijsstructuren en de modaliteiten zijn niet steeds even transparant. Dit creëert, vooral op het niveau van de gemeentelijke saneringsbijdrage, risico's op ad hoc beleid en op formules 'à la tête du client', en gezien de marktstructuur in de drie deelmarkten, op monopolistisch gedrag. Door informatieasymmetrieën en beperkte

prikkels om klantgericht, efficiënt en innovatief te produceren, is er in een dergelijke situatie dikwijls sprake van te hoge prijzen, van risico op kruissubsidiëring en op andere vormen van discriminerend gedrag.”

Mevrouw de minister, u hebt dit ongetwijfeld ook kunnen lezen, of uw medewerkers hebben dit kunnen doen. Ik vind dit toch een vrij ernstige blaam ten aanzien van het beleid van deze Vlaamse Regering voor wat het gebrek aan transparantie in de watersector betreft. Ook wij zeggen al lang dat er nood is aan een goede, sterke regulator. Ik heb het rapport van de SERV goed gelezen. Men laat een beetje in het midden of de regulator een subentiteit moet zijn van de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) dan wel een afdeling van de Vlaamse Reguleringinstantie voor de Elektriciteits- en Gasmarkt (VREG) of een aparte instelling, maar wie goed tussen de regels leest, merkt dat de SERV heel duidelijk pleit voor een sterke regulator die liefst ook een voldoende grote afstand heeft ten aanzien van de administraties die ermee bezig zijn. Gezien het werk dat de VREG op energievak verricht, verdient dit aanbeveling. Ik zal de aanbevelingen van de SERV niet citeren, maar bij de conclusies staan een aantal zaken die erg belangrijk zijn voor een goede regulator in Vlaanderen.

Onlangs nog hebben we in dit parlement een resolutie goedgekeurd over de saneringsplicht en de rol van de gemeenten. Onder meer op voorstel van mijn fractie is een amendement versterkt en verruimd waarin staat dat we nood hebben aan een regulator. Het economische en ecologische toezicht op de drinkwatermaatschappijen, op Aquafin en op de gemeentelijke rioolbeheerders moet verder worden ontwikkeld en versterkt. Er moet worden nagegaan of er synergie mogelijk is met toezichthouders en regulatoren van andere nutsvoorzieningen.

Vorige week hebben de heren Lachaert en Matthijs een korte toespraak gehouden. Ze hebben gezegd dat de resolutie die zeer omvattend is, al voor een deel is uitgevoerd via decretaal werk en uitvoeringsbesluiten. Mevrouw de minister, wanneer komen de nodige decretaal initiatieven, uitvoeringsbesluiten of wat er ook voor nodig is om te komen tot een sterke, onafhankelijke economische en ecologische regulator? Wat vindt u concreet van de SERV-suggestie om een entiteit te ontwikkelen die zich boven of naast de bestaande milieu-administratie plaatst om haar slagkracht te vergroten? Voor alle duidelijkheid, dit is geen motie van wantrouwen ten aanzien van de Vlaamse Milieumaatschappij, die wat mij betreft goed werk verricht.

Mevrouw de minister, wat is uw analyse ten aanzien van wat de SERV nu in een geüpdatet rapport brengt? Ikzelf heb mijn vragen bij de nogal straffe uitspraak van de SERV om voorlopig een stop door te voeren op de prijsverhogingen. Ik denk dat dit niet aangewezen is, maar als signaal kan dit wel tellen.

Tot slot, en daarmee speel ik in op de actualiteit van vorige week, hoe kijkt u aan tegen de waterfactuur die de volgende tien jaar op ons afkomt? Ik vind het een beetje merkwaardig dat nu al verschillende actoren op het waterterrein ervan uitgaan dat we de factuur en de doelstellingen waarin wordt voorzien in de kaderrichtlijn Water sowieso tot 2028 kunnen uitstellen en op die manier ook onze factuur kunnen spreiden.

De voorzitter: Mevrouw Hostekint heeft het woord.

Mevrouw Michèle Hostekint: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, uit het SERV-rapport blijkt inderdaad dat de prijs van het water de afgelopen twee jaar met 31 percent is gestegen. Een gemiddeld gezin betaalt nu jaarlijks ongeveer 300 euro. Niet alleen kleinverbruikers betalen een stuk meer, maar vooral de grootverbruikers.

Wat vooral opvalt, zijn de verschillen tussen gemeenten en provincies onderling. In sommige gemeenten is er een explosieve stijging van 69 percent genoteerd. In bepaalde provincies betaalt men beduidend meer dan in andere.

De stijging van de waterfactuur is niet zozeer een gevolg van de stijging van de prijs van het drinkwater. Die is redelijk stabiel gebleven. Het is vooral de gemeentelijke saneringsbijdrage voor het afvoeren van het afvalwater die fors is gestegen, met meer dan 150 percent. Ook de bovengemeentelijke bijdrage voor de waterzuivering dikt de rekening sterk aan.

De SERV trekt een aantal conclusies in zijn rapport. Zo wordt het gebrek aan transparantie gelaakt. Het verband tussen de rioleringsbijdrage die de gemeenten aanrekenen en de kosten die de gemeenten werkelijk moeten maken, is onduidelijk. Verder is ook niet duidelijk, aldus de SERV, welke kosten precies worden doorgerekend en wat de reden is van de zeer uiteenlopende tariefstructuren en modaliteiten.

De SERV doet ook een aantal beleidsaanbevelingen. De SERV vraagt drastische maatregelen om de tarieven voor bovengemeentelijke en gemeentelijke bijdragen voorlopig niet te verhogen. Verder blijven er vandaag heel wat vragen onbeantwoord. Het is nog niet duidelijk welke noodzakelijke investeringen nog zullen gebeuren in de watersector. Er moet duidelijkheid komen over de kosten die kunnen of mogen worden doorgerekend in de prijzen. Tot slot pleit de SERV voor meer transparantie en toezicht en voor een performante regulator voor de drinkwatersector. De SERV spreekt zich niet uit over de vraag of dat een subentiteit van de VMM moet zijn en welke instantie dat op zich moet nemen.

Mevrouw de minister, welke maatregelen zijn reeds genomen om de waterfactuur betaalbaar te houden? In heel wat Vlaamse gemeenten zijn de investeringen in

afvalwaterzuivering nog heel recent. Er zal echter nog meer geïnvesteerd moeten worden in waterzuivering en riolering. Er wordt verwacht dat de waterfactuur de komende jaren nog zal stijgen. Er wordt dan ook gepleit voor een bevrozing van de tarieven. Wat vindt u daarvan?

Waarom is het gebrek aan transparantie te wijten? Zijn er aanwijzingen dat de gemeenten de gemeentelijke saneringsbijdrage zouden aanwenden om andere terreinen te financieren? Wat met de beleidsaanbevelingen van de SERV, inzonderheid deze om een regulator aan te stellen die toezicht houdt op de prijzen en het gebruik van de opbrengsten? Welke rol ziet u daarvoor weggelegd, hetzij voor de VREG, hetzij voor de VMM?

De voorzitter: De heer Huybrechts heeft het woord.

De heer Pieter Huybrechts: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, uit het rapport van de SERV betreffende een analyse van de waterprijzen blijkt dat die tussen 2006 en 2008 zeer sterk zijn gestegen.

Voor de kleinverbruikers, de gezinnen, is er een stijging – we weten het ondertussen – met gemiddeld 30 procent. Voor kleinverbruikers bestaat de totale waterprijs uit drie componenten: de drinkwaterprijs, de bovengemeentelijke saneringsbijdrage voor de financiering van zuiveringsinfrastructuur beheerd door Aquafin en de gemeentelijke saneringsbijdrage voor de inzameling van het afvalwater via het gemeentelijke rioleringsnet en voor kleinschalige waterzuiveringsinstallaties. Deze drie componenten worden geïnd door de drinkwaterbedrijven, via de zogenaamde eengemaakte of integrale waterfactuur.

Grootverbruikers, de bedrijven, betalen eveneens een drinkwaterprijs voor het geleverde drinkwater, een bovengemeentelijke saneringsbijdrage en een gemeentelijke saneringsbijdrage. Maar daarnaast betalen ze ook nog een afvalwaterheffing aan de Vlaamse Milieumaatschappij en in sommige gevallen een zuiveringsvergoeding aan Aquafin.

Daarnaast blijkt uit het rapport van de SERV dat er achter de gemiddelde prijsstijgingen grote verschillen schuilgaan. Dat geldt niet enkel voor de tarieven en de tariefstructuren van de drinkwaterprijzen, maar vooral voor de berekeningsmethodes van de gemeentelijke saneringsbijdrage voor grootverbruikers en de toepassing van sociale correcties voor kleinverbruikers op de gemeentelijke saneringsbijdrage. Die uiteenlopende tarieven en modaliteiten kunnen aanleiding geven tot zeer grote verschillen in de waterfactuur en maken de situatie complex en ondoorzichtig, aldus de SERV.

Ook de beweegredenen achter de stijgende tarieven, prijsstructuren en modaliteiten zijn niet transparant. Dat creëert vooral op het niveau van de gemeentelijke saneringsbijdrage risico's. Zo is vandaag het verband tussen

de hoogte van de gemeentelijke saneringsbijdrage en de kosten die een gemeente op dat vlak heeft, niet transparant en is het onduidelijk welke taken, werkkosten, investeringskosten, administratieve kosten en belastingen en subsidies precies worden doorgerekend via de integrale waterfactuur. Sommige waterfacturen bevatten zeer weinig informatie en laten daardoor niet toe om de correctheid van de aangerekende bedragen, kortingen en terugbetalingen te controleren.

Gelet op deze vaststellingen, besluit de SERV terecht dat er dringend nood is aan een beleidsvisie op de financiering van het waterbeleid en de kostenterugwinning van de waterdiensten.

Mevrouw de minister, graag had ik daarom geweten of u al initiatieven hebt genomen om een beleidsvisie te ontwikkelen op de financiering van de waterdiensten.

De voorzitter: De heer Martens heeft het woord.

De heer Bart Martens: Mijnheer de voorzitter, ik had me ook graag aangesloten bij de interpellatie en de vraag om uitleg.

Ik denk dat de verschillen in tarieven nog niet het ergste probleem zijn, als die tarieven en de verhoging van de kostprijs leidt tot investeringen op het terrein. Maar het gebrek aan transparantie maakt dat we daar vandaag geen enkele garantie voor hebben. Ik denk dat dat een eerste punt van zorg is. We moeten eigenlijk maken dat de opbrengsten die door de gemeentelijke saneringsbijdrage worden gegenereerd, ook effectief worden geïnvesteerd in het uitbreiden en exploiteren van een performant rioleringssysteem, zodat, conform het principe de vervuiler betaalt, het geld terecht komt waar het moet terecht komen en we straks een effectieve verbetering kunnen zien van de waterkwaliteit.

Mevrouw de minister, ik vraag me af of u ook geen decreetale basis moet leggen voor de investeringsplannen die gemeentebesturen moeten ontplooiën om effectief binnen de opgelegde investeringen, die straks op basis van de bindende uitvoeringsplannen opgelegd zullen worden, het rioleringsnet uit te breiden. Ik denk dat anders de gevraagde transparantie nooit geboden zal kunnen worden. Pas als gemeenten ook verplicht worden om investeringsplannen op te maken, kan duidelijk worden of er een link is tussen de tarieven en de gemaakte of nog te maken kosten.

Dan de rol van de toezichthouder. Voorlopig zijn de armpjes van de toezichthouder vrij kort, omdat hij ook decretaal geen bevoegdheid heeft om kosten te kunnen verwerpen bijvoorbeeld, zoals de Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas (CREG) dat wel kan met kosten die worden doorgerekend in de distributienettarieven van de netbeheerders.

Ik vermoed dat de toezichthouder, als zijn rol verandert naar een echte regulatorrol, ook de bevoegdheid moet kunnen krijgen over de tarieven en in staat moet zijn om bepaalde kosten als onredelijk te kunnen verwerpen.

Mevrouw de minister, in welke mate biedt de eerste fase van de staatshervorming wat dat betreft perspectief? Als ik het goed voorheb, zouden onder andere de distributietarieven een bevoegdheid van de gewesten worden. Op dat moment kunnen we misschien ook decretaal de VMM of een andere instantie installeren en de bevoegdheid geven om bepaalde kosten als onredelijk te verwerpen. Wat zou in de toekomst de rol van de VMM kunnen zijn?

Ik heb in het verleden aan voormalig minister Peeters gevraagd of het niet zinvol zou zijn om de sociale en ecologische correcties van vrijstellingen die van toepassing zijn op de bovengemeentelijke saneringbijdrage, ook van toepassing te laten zijn op de gemeentelijke saneringbijdrage. Uw voorganger antwoordde toen: we lossen de problemen pas op als ze zich stellen. Hij zei toen geen enkele weet te hebben van gemeenten die de vrijstellingen op de bovengemeentelijke saneringsbijdrage niet toepassen op de gemeentelijke saneringsbijdrage. Vandaag lezen we in het rapport van de SERV dat slechts vier op vijf gemeenten dezelfde sociale en ecologische vrijstellingen toepassen op de gemeentelijke saneringsbijdrage. Er is dus wel degelijk een probleem. Mijnheer Daems, er zijn zelfs gemeenten, zoals de gemeente Mortsel, die in geen sociale vrijstellingen op de gemeentelijke saneringsbijdrage voorzien.

De heer Rudi Daems: Wel een ecologische.

De heer Bart Martens: Dat klopt. Maar er rijst wel degelijk een probleem, mevrouw de minister. Uw voorganger verklaarde het probleem te zullen oplossen als het zou rijzen. Het rapport leert ons dat het probleem er wel degelijk is. Wat gaat u doen opdat in alle gemeenten dezelfde sociale en ecologische vrijstellingen gelden?

– *De heer Patrick Lachaert treedt als voorzitter op.*

De voorzitter: De heer Bex heeft het woord.

De heer Jos Bex: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, ik wil aansluiten bij de vragen van de heer Daems en mevrouw Hostekint over de problematiek van de drinkwaterprijs. Ik kan me ook vinden in heel wat opmerkingen die andere leden daarna nog hebben gemaakt.

We vinden eveneens dat moet worden getracht die prijsverschillen zo veel mogelijk weg te werken. Dan gaat het er niet alleen over dat men verklaart de verschillen te zullen wegwerken, maar ook dat wordt bekeken wat aan de basis ligt van die verschillen. Misschien kan een zekere herstructurering van de sector volstaan om

bepaalde verschillen weg te werken. Dan denk ik alleen al maar aan watertransportproblemen.

Om een goede kijk te krijgen op heel de problematiek, moet er vanzelfsprekend veel meer transparantie moet zijn. De sector heeft ons dat beloofd, toen we hier hebben gedebatteerd over water. Ik hoop dat hij er werk van maakt. Achter een regulator sta ik uiteraard voor 100 percent.

Naast het probleem van de waterlevering en de waterwinning, zie ik nu echter toch nieuwe discrepanties ontstaan wat het rioolbeheer betreft. Het ene kan niet los van het andere worden gezien. Met betrekking tot het rioolbeheer gebeurt precies hetzelfde op als met de waterlevering. Er zijn prijsverschillen. Er zijn verschillende manieren om de zaken aan te pakken. Op bepaalde ogenblikken is er ook een gebrek aan transparantie geweest. Die sector heeft echt nood aan regulering. Die sector sluit trouwens nauw aan bij de watersector.

Ik ben ervan overtuigd dat die prijs zal blijven stijgen, al was het maar omdat ik hoop dat de watermaatschappijen ertoe zullen worden aangezet het drinkwater dat ze winnen met ongeveer 40 percent te reduceren ten opzichte van hun huidige productie. Die 40 percent gebruiken we momenteel immers om het toilet door te spoelen of om de was te doen. Dat kan zonder probleem worden vervangen door regenwater. Dat is de eerste stap die moet worden gezet. Als die productie wordt gereduceerd, is het begrijpelijk dat de maatschappijen met een deel van de algemene kosten blijven zitten, dat moet worden doorgerekend in de prijs.

Zolang we het water als drager van de kostprijs blijven beschouwen, zijn we verkeerd bezig. Volgens mij moeten het de vervuilende producten zijn die, als kosten drager in functie van hun graad van vervuiling, moeten worden aangepakt. Nooit ofte nimmer zullen we de volledige kostprijs van de sanering van ons afvalwater kunnen verrekenen in de waterprijs. We moeten daarvoor naar de bron van de vervuiling gaan, namelijk de producent en de producten.

Heel veel mensen en gemeenten denken dat de saneringsbijdrage die momenteel wordt geheven, voldoende is om investeringen te doen in hun riolen en die te onderhouden. Niets is minder waar. De berekeningen lopen sterk uiteen, maar volgens de meest pessimistische zal de saneringsbijdrage amper volstaan om de riolen goed te onderhouden, laat staan om te investeren. Daarbij rijzen er toch wel wat vragen. Als die saneringsbijdrage totaal onvoldoende blijkt te zijn om onze investeringen te doen, wat gaan we dan doen en waar gaan we dan het geld halen voor het onderhoud en de investeringen?

Mijn laatste punt, dat daar ook mee samenhangt, betreft de kosten van de afkoppeling. In het kader van ons

integraal waterbeleid en van de verplichtingen die we ons opleggen via het Vlaams reglement betreffende de milieuvergunning (VLAREM), moet iedereen zijn regen- en rioolwater gescheiden aanbieden aan de rioolbeheerder. De grote vraag is wie die kosten op zich zal nemen. Er bestaan diverse scenario's. In het meest verregaande betaalt de gemeente alle kosten van de afkoppeling terug. Heel wat gemeenten hebben al subsidie-reglementen en betalen via die subsidies een deel van de kosten terug. Dat betekent dat het voor sommige particulieren gratis is, zij het dat dit tussen aanhalingstekens moet worden geplaatst, want het is uiteraard al betaald via de belastingen, en dat heel veel particulieren ofwel de kosten volledig voor hun rekening moeten nemen, ofwel deels. Gemiddeld raamt men de kosten voor Vlaanderen op 2000 euro per afkoppelingsdossier. Die kosten kunnen zeer sterk verschillen van woning tot woning, van gebied tot gebied. Er zijn immers gebieden en woningen waar het zeer moeilijk is om af te koppelen. Die rekeningen kunnen voor sommige mensen nog wel eens oplopen. Als iemand onvermogen is op het ogenblik dat de gemeente die afkoppeling doet in zijn straat, en de gemeente wil haar maximale subsidie krijgen voor haar afkoppelingsdossier, hoe zal die onvermogene burger worden verplicht toch te betalen voor die afkoppeling? Ik stel deze vraag hier speciaal. Uw medewerker heeft ze ook kunnen horen. Er zijn rioolbeheerders die erover denken om gewoon een stop te zetten op de riolering, zodat mensen geen gebruik meer kunnen maken van het sanitair of hun was doen. Ik vraag me af hoe we dat zullen oplossen.

De voorzitter: De heer Matthijs heeft het woord.

De heer Erik Matthijs: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, er werd hier al heel wat gezegd. Ik wil in de eerste plaats zeggen dat het, eind 2004, de bedoeling was van de indieners van het amendement inzake de herstructurering van de watersector, dat de gemeentelijke saneringsbijdrage zou worden gebruikt voor investeringen in en onderhoud van de rioleringen. Ik heb nadien vragen gesteld om te weten of dit wel werd gecontroleerd. Ik geef toe dat het niet eenvoudig is. Een gemeentebestuur dat bijvoorbeeld zegt dat het daarmee de lening inkort, kapitaal of intrest of beide, voldoet volgens de letter van het decreet aan de voorwaarden. Ik zou de nadruk erop leggen dat de gemeentelijke saneringsbijdrage, die boven op de bovengemeentelijke wordt geïnd, integraal wordt gebruikt door de gemeentebesturen, maar niet om de begroting van de gewone dienst te doen sluiten. De minister heeft mij gezegd dat de VMM tools ontwikkelt om dat op te volgen. Het staat iedere gemeente vrij om die bijdrage te vragen, te verhogen of te verlagen, want men kan van 0 tot 1,4 gaan, maar ze moet worden aangewend voor het doel waarvoor we haar bestemd hebben.

We hebben op 5 maart 2008 een resolutie met 19 punten goedgekeurd in het Vlaams Parlement. De resolutie

bevat heel veel punten en dus moeten we de minister de nodige tijd geven om de resolutie uit te voeren. Het is een allesomvattende resolutie, mijnheer Daems, veel punten zijn reeds uitgevoerd, andere moeten nog op punt gesteld worden, ik denk aan dat over de regulator. U verwijst naar de SERV, maar ik meen te weten dat de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen, de Minaraad, het voorstel om de regulator te incorporeren in de VMM, zeker niet ongenegen is. Wel wordt de mogelijkheid opengelaten om de regulator eventueel buiten de VMM te situeren, maar het denkspoor om de regulator binnen de VMM te situeren, heeft alleszins de goedkeuring van de Minaraad.

Over de resolutie werd gestemd. We hebben er lang over gedebatteerd. Het is nu aan de regering en de minister om de resolutie op het terrein zo veel mogelijk uit te voeren.

De heer Patrick Lachaert: Voor wat de regulator betreft, pleiten wij ervoor om in de volgende legislatuur een keer na te denken over de mogelijkheid om tot één regulator te komen die alle zaken van openbaar belang beheert en om niet te veel aan casuïstiek te doen. Misschien hebben we er de mensen wel voor, zowel voor wat de elektriciteit, het gas als het water betreft, om alles samen onder één noemer te brengen en om niet te veel verschillende afdelingen te maken, vooral voor wat het economische betreft. Het ecologische kan misschien blijven waar het nu is. De vraag is of het verantwoord is dat het ecologische en het economische onder hetzelfde beheer vallen.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Mijnheer de voorzitter, dames en heren, ik dank u voor de talrijke vragen en opmerkingen, ze tonen aan dat iedereen bezorgd is over de waterproblematiek. Op een bepaald moment kreeg ik het gevoel een kleine flashback te hebben. We hebben hier in de commissie al een paar van dergelijke discussies gehouden. Een paar weken geleden deden we dat nog, toen we het hadden over de kapitaalinjecties, het samenvloeien van gemeenten, het overhevelen van rioleringen in één grote entiteit en over wat men doet met het kapitaal dat men verkrijgt. Het is een jonge problematiek. Het is een problematiek waarmee gemeenten leren omgaan en waarin ze een evenwicht moeten zoeken. Uiteraard is het de taak van de overheid om de tools aan te reiken om voor meer transparantie te zorgen.

Ik heb een aantal zaken gehoord, waar ik absoluut mee kan instemmen. Ik zal er straks wat uitleg over geven. Het is elementair dat we er op heel korte termijn in slagen om zowel wat de transparantie betreft, als voor wat de regulator betreft, belangrijke stappen vooruit te zetten – en dat zal ook mogelijk zijn.

Ter opfrissing van het geheugen wil ik eerst een overzichtje geven van de inspanningen die de voorbije jaren werden geleverd om het saneringsbeleid een duw in de rug te geven en om een sprong voorwaarts te maken. U weet dat de Europese richtlijnen Stedelijk Afvalwater en de kaderrichtlijn Water eisen dat er in Vlaanderen opnieuw zuivere waterlopen zullen zijn. De Europese kader-richtlijn verplicht ook dat de gebruikers van de afvalwaterzuiveringsinfrastructuur een redelijke bijdrage leveren in het waterprijsbeleid en dit uiterlijk tegen 2010.

Over de bijkomende saneringsinspanningen wil ik u nogmaals het volgende meegeven. Op het einde van de vorige legislatuur werden we geconfronteerd met een veroordeling omdat we niet voldeden aan de saneringsverplichtingen van de grote agglomeraties – dat weet u. Het aanbestedingsbedrag was in 2003 teruggevallen tot ongeveer 35 miljoen euro. De voorbije jaren werd het aanbestedingsbedrag van de nv Aquafin fors opgetrokken en zowel in 2006 als in 2007 bedroeg het ongeveer 150 miljoen euro. Als we de opleveringsbedragen bekijken, zien we dat we in 2007 zelfs uitkomen op 170 miljoen euro en dat die voor 2008 worden geraamd op 180 miljoen euro. Dit geeft aan dat er een bijzonder stevige vooruitgang geboekt werd en wordt.

De Europese kaderrichtlijn stelt ons uiteraard voor nog grotere uitdagingen, en die vormen vooral een grote brok voor de gemeenten. De gemeenten zijn op dit ogenblik heel intens bezig met het leggen van de laatste hand aan de zoneringsplannen. We merken dat nog heel wat woningen op bestaande of geplande collectoren en rioolwaterzuiveringsinstallaties moeten worden aangesloten en dat allerhande flankerende projecten nog moeten worden uitgevoerd, bijvoorbeeld voor het afkoppelen van niet-verontreinigd hemelwater, of regenwater, en grachten van de afvalwaterriolering. De ideale situatie is heel eenvoudig: het afvalwater moet via de afvalwaterriool naar het zuiveringsstation, regenwater moet bij voorkeur niet in de afvalwaterriool en moet zijn vrije weg naar de beken en de rivieren kunnen vinden. De heer Bex verwees hier ook naar.

De kosten hiervan worden op dit ogenblik via de factuur gedeeltelijk doorgerekend aan de gezinnen en de bedrijven. Dat brengt ons bij een conclusie die ‘zo helder is als proper water’, namelijk dat de integrale waterfactuur onvermijdelijk een stuk gestegen is. Dat we dit niet konden vermijden, wisten we al toen we eraan begonnen.

Voor heel wat gemeenten is het op dit ogenblik nog niet duidelijk wat de investeringsinspanningen die ze zullen moeten leveren, precies zijn. Vorige week heb ik de eerste 150 zoneringsplannen ondertekend. Ze zijn klaar. Ik maak me sterk dat alle Vlaamse gemeenten tegen het einde van dit jaar een zoneringsplan hebben ingediend. Ik hoop dat ik ze allemaal kan goedkeuren tegen het einde van dit jaar. Het zoneringsplan op zich is een

eerste stap. Er is ook een uitvoeringsplan nodig – ik kom hier straks nog op terug – waarin alle projecten specifiek opgelijst worden, waarin de prioritering van de projecten gebeurt en waarin het budgettaire plaatje wordt gefinaliseerd. Dat maakt dat het op dit ogenblik nog niet voor elke gemeente voor 100 percent duidelijk is welke financiële inspanningen ze de komende jaren zullen leveren.

Mijnheer Daems, u merkte op dat u steeds meer hoort dat er tijd is tot 2028. In het verleden heb ik hierop al gereageerd. We moeten tegen 2015 proberen om een bepaald resultaat te halen. Het is evident dat het nu veel te vroeg is om te stellen dat het sowieso 2028 wordt. Het is van belang dat we nu grote stappen voorwaarts zetten. Op het ogenblik dat we de resultaten van onze inspanningen zien, moeten we de balans opmaken. Dan pas is het voor mij, als minister, mogelijk om een vraag tot uitstel te overwegen. Ik heb dit in deze commissie al een paar keer gezegd.

Dit alles wil niet zeggen dat er door de Vlaamse overheid nog geen inspanningen werden geleverd om de waterfactuur te beperken, integendeel. Als we de vergelijking maken met bijvoorbeeld Duitsland, dan zien we dat de integrale waterprijzen daar een pak hoger zijn dan in Vlaanderen.

Ik geef u een kort overzicht van wat we al hebben gedaan. Er werd een regeling uitgewerkt die toelaat om de btw op de waterzuivering nagenoeg volledig terug te brengen tot 6 percent. De regeling werd door middel van een ruling bevestigd door de btw-administratie. Dat houdt in dat zowel voor de overheid als voor de gebruikers, een forse besparing mogelijk is. Bovendien werd de factuur voor de rioollozende bedrijven fiscaal aftrekbaar.

De drinkwatermaatschappijen krijgen in 2008 ongeveer 200 miljoen euro van het Vlaamse Gewest uit de algemene middelen; die bijdrage is uiteraard bedoeld om de factuur voor de gezinnen en bedrijven betaalbaar te houden. Het is bijna de helft van de totale Aquafinfactuur.

Op gemeentelijk niveau werd het subsidiebedrag stevig opgetrokken. De subsidies voor de gemeenten stegen van 67 miljoen euro tot 92 miljoen euro in 2008, en ze gaan tot bijna 120 miljoen in 2009. Dat is de beste manier om de gemeenten vanuit de algemene middelen te ondersteunen bij hun saneringsinspanningen. Vorige week heb ik het eerste of tweede kwartaalprogramma voor 2009 trouwens goedgekeurd. Ook werd het maximumtarief voor de gemeentelijke saneringsbijdrage decretaal geplafonneerd. In 2005 en 2006 bedroeg die gemeentelijke saneringsbijdrage maximaal 1,5 maal het bovengemeentelijke tarief. Vanaf 2007 werd deze coëfficiënt teruggebracht tot 1,4 maal het bovengemeentelijke tarief.

Het lokaal pact tussen de Vlaamse Regering, de Vlaamse gemeenten en de Vlaamse provincies stipuleert dat het Vlaamse Gewest via Aquafin een groter aandeel op zich zal nemen van de kosten verbonden aan nog te leveren rioleringsinspanningen. Ondertussen werd besloten dat deze extra inspanningen voor het Vlaamse Gewest, 700 miljoen euro zullen bedragen, gespreid over 7 jaar. Daarnaast wordt de bijkomende inspanning voor het Vlaamse Gewest zodanig georganiseerd dat de Aquafinfactuur op het huidige niveau behouden blijft. De afschrijving van de bouwkunde wordt gespreid over 30 jaar vanaf 1 januari 2009, in plaats van over de huidige 15 jaar. Deze termijn van 30 jaar is trouwens beter afgestemd op de effectieve levensduur van de investeringen.

Mevrouw Hostekint, er is ook specifieke aandacht voor de sociaal zwakkeren. U weet dat we een tijdje geleden de bestaande vrijstellingsregeling voor de saneringsbijdragen geautomatiseerd hebben. Vroeger diende men daarvoor een papiertje in te vullen. Er zijn nog een paar knelpuntjes, bijvoorbeeld bij een plotse verhuis waarvan de Kruispuntbank nog geen weet heeft. Het gevolg van de automatisering is dat nu 180.000 gezinnen effectief genieten van de korting op hun waterfactuur waar ze recht op hebben. Voor een typegezin gaat het om een korting van gemiddeld 150 euro. We hebben vastgesteld dat de automatisering zorgt voor een aanzienlijke stijging van het aantal gezinnen dat effectief van de vrijstelling geniet. Het invullen van een formulier, vormde voor een pak gezinnen dus nog een aanzienlijke drempel om te genieten van datgene waar ze nochtans recht op hadden.

Heel terecht werd de bezorgdheid geuit inzake transparantie. De SERV stelt dat het gebrek aan transparantie zich vooral situeert op het niveau van de gemeentelijke saneringsbijdrage. Het is inderdaad van groot belang dat we er goed op toezien dat de inkomsten die worden gegenereerd uit de saneringsbijdrage die door de gemeenten wordt geïnd, zo optimaal mogelijk worden aangewend. Uit de zoneringsplannen blijkt dat er nog een pak investeringen nodig zijn. Indien alle Vlaamse gemeenten de maximale bijdrage vragen, dan zouden we jaarlijks 350 miljoen euro aan middelen genereren. Als we op basis daarvan het overzicht maken voor heel Vlaanderen en ons afvragen of dat bedrag noodzakelijk is, dan kunnen we niet anders dan volmondig beamen dat die 350 miljoen euro elementair zijn om de doelstellingen en uitdagingen te kunnen aangaan. Het is heel belangrijk dat de middelen die gegenereerd worden, terugkeren naar investeringen in de sector van de waterzuivering.

Zoals de heer Matthijs zei, werd eind 2004 een bepaling via het programmadecreet in het Drinkwaterdecreet opgenomen om een structurele financiering van de gemeentelijke saneringsverplichting mogelijk te maken via de integrale waterfactuur. Artikel 16bis, paragraaf 2, van het Drinkwaterdecreet stelt: “De bijdragen in de kostprijs van de opgelegde saneringsverplichting op

gemeentelijk en bovengemeentelijk vlak worden als onderdeel van de integrale prijs voor het leveren van water via het openbaar waterdistributienetwerk opgenomen in de waterfactuur.”

Veel gemeenten hebben de aanrekening van de gemeentelijke bijdrage niet onmiddellijk ingevoerd, nochtans was dat al mogelijk sinds 2005, of ze hebben in de eerste jaren het derdebetalersprincipe toegepast. Ter informatie van de commissie heb ik een tabel bij. Ik vraag aan de secretaris om die toe te voegen aan het verslag. Het is een tabel met een overzicht van de invoering en het prijsniveau van de gemeentelijke bijdragen in Vlaanderen. Van elke gemeente staat er welke bijdrage ze vroegen in 2006 en welke in 2007.

Uit de tabel blijkt uit de meest recente gegevens van 23 juni 2008 – heel recent dus – dat in 2008 64 gemeenten de maximale gemeentelijke bijdrage vragen. In de andere gemeenten kan het tarief van de gemeentelijke bijdrage nog stijgen. Die stijging is evenwel beperkt, want de gemeentelijke bijdrage kan niet hoger zijn dan 1,4 maal het bovengemeentelijke tarief.

Op de website van de VMM is nu ook een tabel raadpleegbaar met, per gemeente en voor het jaar 2008, het tarief van de bovengemeentelijke en gemeentelijke saneringsbijdrage, het drinkwatertarief per kubieke meter, het abonnementsgeld en de integrale waterprijs per kubieke meter, berekend voor een gezin van vier personen en een gebruik van 120 kubieke meter per jaar. Het is heel belangrijk dat dit nu ook op de website te vinden is.

Om verder duidelijk in kaart te brengen waar de middelen voor de investeringen naartoe gaan, werden de volgende maatregelen genomen. De gemeentelijke uitvoeringsplannen worden uitgewerkt zodat het duidelijk is dat een gemeente weet tegen wanneer welke investeringen door wie moeten worden gedaan en wat het kostenplaatje ervan zal zijn. Op dit ogenblik worden de uitvoeringsplannen opgemaakt voor een aantal proefgemeenten. Ik verwacht dat de resultaten tegen het einde van dit jaar volledig ter beschikking zijn, zodat we voor zowel een plattelandsgemeente als voor het stedelijke gebied, voor de verschillende types gemeenten dus, een duidelijk kader hebben voor de opmaak van het uitvoeringsplan. Het is absoluut mijn wens dat in het begin van 2009 alle gemeenten daadwerkelijk starten met de opmaak van de uitvoeringsplannen op de zoneringsplannen.

Aan de VMM, die economisch toezichthouder op de afvalwaterzuiveringssector is, werd de opdracht gegeven om een gelijkvormige rapportering van de gemeentelijke ontvangsten en uitgaven in kaart te brengen. Ik heb dit een paar weken geleden al gezegd naar aanleiding van het vorige debat dat we hierover hadden. De

economisch toezichthouder heeft ondertussen een rapporteringsinstrument ontwikkeld dat moet toelaten om de inkomsten uit de bijdragen af te zetten tegenover de inspanningen die op gemeentelijk vlak geleverd worden met betrekking tot de uitbouw en de exploitatie van de gemeentelijke saneringsinfrastructuur.

Ik heb het eerste ontwerp van rapporteringsinstrument bij me. Het werd op een toelichtingsvergadering van 29 mei 2008, ook heel recent dus, voorgesteld aan de gemeentebesturen van Oost-Vlaanderen. Aan de hand van eventuele opmerkingen zal dit instrument nog worden bijgestuurd en in het najaar ter beschikking worden gesteld van de gemeentebesturen van de andere provincies. Er moet nog wat aan het instrument worden gesleuteld.

Een paar mensen hadden bemerkingen over de vrijstellingen die worden verleend, en hebben gevraagd hoe alles juist in elkaar zit. De vrijstellingen en de bedragen van de vrijstellingen zijn allemaal opgenomen in de rapporteringstool. Het brengt alle inkomsten mooi in kaart en op de volgende pagina staan ook de uitgaven.

Dit was een van de vragen van VLARIO. Het onderhoud van de rioleringen is ondermaats en daarin moet meer worden geïnvesteerd. Ook die zaken kunnen in kaart worden gebracht via het instrument.

Als we de uitvoeringsplannen waaraan het investeringskader moet worden gehecht, koppelen aan de rapporteringstool die al opgemaakt werd en bijna definitief klaar is, maar nog niet als definitief document ter beschikking kan worden gesteld, dan zetten we een heel belangrijke stap voorwaarts inzake de zo noodzakelijke transparantie. We krijgen immers een zicht op het totale investeringsplaatje, via de uitvoeringsplannen, en op de inkomsten en uitgaven, zonder dat de gemeenten te overdadig belast worden. We moeten immers vermijden dat de gemeenten een boek vol rapporteringsverplichtingen moeten invullen. Het moet eenvoudig en transparant zijn en jaarlijks vergelijkbaar. Dat is de reden waarom dat model nu wordt getoetst in de Oost-Vlaamse gemeenten.

Mijnheer Martens, u zegt dat dit decretaal moet worden vastgelegd. Met de koppeling van die twee instrumenten zetten we een belangrijke stap vooruit inzake transparantie.

Ik heb aan mijn administratie ook de opdracht gegeven om een studie uit te voeren naar de redelijke kosten-terugwinning voor de bovengemeentelijke sanering en dit als voorbereiding op de implementatie van artikel 9 van de kaderrichtlijn Water. Ik verwacht de resultaten van die studie binnenkort.

Wat de rubriek reguleringsinstantie betreft, vraagt de SERV naar een sterke en performante regulator. U hebt er zelf naar verwezen, mijnheer Daems. Dat zijn belangrijke termen. U zegt dat die regulator eventueel

onafhankelijk moet zijn van de VMM. Dat lees ik echter niet in het SERV-rapport.

Sinds 2005 vervult de VMM de rol van toezichthouder. Zij is daar formeel decretaal voor aangesteld. Ik verwijs in het bijzonder naar artikel 66 van het decreet van 24 december 2004 dat artikel 32quater, paragraaf 1, van de wet van 26 maart 1971 op de verontreiniging van oppervlaktewater wijzigt. Door de invoering van dat artikel worden de taken van de VMM aangevuld met twee zaken: het ecologisch en economisch toezicht op de uitbouw en het beheer van de saneringsinfrastructuur en het toezicht op de exploitant van een openbaar waterdistributienetwerk met betrekking tot de doorrekening van de kosten verbonden aan de saneringsverplichting.

Bovendien is in het Drinkwaterdecreet ook het economisch toezicht op het doorrekenen van de bijdrage expliciet opgenomen. Er werd ook een rapporteringsverplichting ingeschreven via de drinkwatermaatschappijen. Verder werd opgenomen dat de bijdrage voor de sanering op gemeentelijk vlak bestemd is voor de financiering van de gemeentelijke saneringsverplichting. In die hoedanigheid controleert de VMM de redelijkheid van de kosten. Ze geeft ook advies over de opportuniteit van de uitgaven van de nv Aquafin, zoals vastgelegd in de beheersovereenkomst tussen het Vlaamse Gewest en de nv Aquafin.

De VMM is bezig met de ontwikkeling van het rapporteringsmodel met betrekking tot de gemeentelijke saneringsbijdrage. Ik heb de eerste versie daarvan bij me. In uitbreiding op het toezicht op de gemeentelijke en bovengemeentelijke sanering heeft de Vlaamse Regering tevens besloten om de reguleringsinstantie voor de drinkwatermaatschappijen te activeren. Die moet ervoor zorgen dat er via een benchmarkingsysteem transparantie en efficiëntiewinsten gegenereerd worden.

Via het verzameldecreet wordt voorzien in de oprichting van een regulator als subentiteit binnen de VMM. De VMM zal ervoor moeten zorgen dat die subentiteit volledig onafhankelijk werkt. Dat is ook een logische stap in de uitbouw van een regulatorfunctie voor de hele watersector.

Wat de timing betreft, verwacht ik volgende week het advies van de Raad van State over het verzameldecreet. Ik verwacht de definitieve goedkeuring door de Vlaamse Regering op 18 juli. De behandeling en de stemming in het parlement zullen plaatsvinden in het najaar 2008. De implementatie van de reguleringsinstantie bij de VMM kan dan gebeuren in de eerste helft van 2009.

Er bestaat ook bezorgdheid over de aangerekende prijzen. Er is onder meer gevraagd om dezelfde vrijstellingen te hanteren. We moeten daar een evenwicht zoeken

met de gemeentelijke autonomie. Vorige week was er een studiedag van VLARIO. De heren Matthijs en Lachaert waren daar aanwezig. Daar werd het behoud van de gemeentelijke autonomie sterk benadrukt.

We proberen de prijs te beheersen door duidelijk het plafond te bepalen. In afwachting van de resultaten van de uitvoeringsplannen die voor alle gemeenten moeten worden opgemaakt, de studie betreffende de kostent rugwinning, de rapporteringstool betreffende de gemeentelijke saneringsbijdrage en de hiermee samenhangende conclusies zal de gewestelijke saneringsbijdrage bevroren worden en blijft de gemeentelijke saneringsbijdrage geplafonneerd. Dat lijkt me logisch.

Mijnheer Bex, u hebt een zeer pertinente opmerking gemaakt over de aansluitplicht. Dat moet per gemeente worden bekeken. Uw gemeente neemt die kost volledig voor haar rekening, en dat siert haar. De Vlaamse Regering heeft ervoor geopteerd om de gemeenten die voor 100 percent afkoppelen, 100 percent subsidies toe te kennen voor de aanleg. Dat is een stijging met 25 percent op basis van wat vroeger bestond. Ik sluit echter niet uit dat de kosten voor de privéaansluitingen hoger kunnen liggen dan het verschil tussen 75 percent en 100 percent. Wat gemeenten dus meer ontvangen dan vroeger, dekt niet altijd en overal de meerkost. Die oefening moet elke gemeente voor zichzelf maken.

Er is ook een opmerking gemaakt over het drinkwatergebruik. Het drinkwatergebruik is met 2 percent gedaald. Het gebruik van regenwater moet zo veel mogelijk gestimuleerd worden. Dat gebeurt momenteel in het kader van de ruimtelijke ordening. We moeten echter nagaan hoe we dat in de toekomst nog meer kunnen stimuleren.

De voorzitter: De heer Daems heeft het woord.

De heer Rudi Daems: Mevrouw de minister, ik dank u voor uw uitgebreid antwoord. U geeft een mooie synthese van een aantal zaken die de laatste jaren zijn gebeurd.

Ik stel vast, en daarmee trap ik een open deur in, dat ondanks de forse stijging van de waterzuiveringsfactuur, we nog altijd met een mogelijk afgeleid gebruik zitten van de opbrengsten van saneringsbijdragen. De prijzen stijgen fors, en dat is een feitelijkheid die we in deze moeilijke tijden van koopkracht niet zomaar naast ons kunnen neerleggen. Het stond in de sterren geschreven. Een paar jaar geleden, toen we een debat voerden over het programmadecreet, verklaarde toenmalig minister van Leefmilieu Peeters meermaals dat dit overroepen was en dat die prijs niet zou stijgen.

Er bestaan nog altijd vrij grote verschillen inzake de tariefstructuur. De ene burger betaalt dus meer dan de andere. Ik weet dat de gemeentelijke autonomie heel

gevoelig ligt maar het is niet aanvaardbaar dat de ene burger op jaarbasis bijna het dubbele betaalt van de andere voor ongeveer dezelfde dienstverlening. Mevrouw de minister, u doet nuttige pogingen om een en ander transparanter te maken, om de rapportage vanuit de gemeenten te versterken, om alles in kaart te brengen enzovoort. We moeten echter tot de kern van het verhaal doordringen. Waarom is het niet mogelijk om iets meer door te dringen tot de kern van die bastions van drinkwatermaatschappijen? Via algemene duidelijke spelregels moeten een aantal tussen de maatschappijen bestaande discriminatoire situaties worden weggewerkt. Dat is niet alleen een verschil in interpretatie van de wijze waarop in Vlaanderen een sterke regulering moet worden uitgebouwd, al dan niet als subentiteit, maar ook een verschil in visie en vastberadenheid tussen u en onszelf, mevrouw de minister.

De voorzitter: Mevrouw Hostekint heeft het woord.

Mevrouw Michèle Hostekint: Mevrouw de minister, ik dank u voor uw uitgebreid antwoord en voor de zeer concrete timing die u hebt vooropgesteld voor de regulator. Wie die rol op zich neemt, is bijzaak. Belangrijk is dat we op een performante manier toezicht kunnen houden en dat waar nodig kan worden ingegrepen.

Mevrouw de minister, u hebt benadrukt dat die transparantie ook voor u zeer belangrijk is. We kunnen inderdaad vaststellen welke kosten worden doorgerekend en op welke manier ze worden aangewend. Het is belangrijk dat de saneringsbijdrage zoals die vandaag bestaat voor de gemeenten, effectief wordt aangewend voor wat ze dient, met name voor investeringen in riolerings en onderhoud van riolerings. Daar moet scherp toezicht op gehouden worden.

Ik sluit me aan bij de heer Daems wanneer hij zegt het moeilijk te hebben met de verschillen die vandaag bestaan. Ik heb het daar ook wat moeilijk mee. Ik vind de gemeentelijke autonomie heel belangrijk maar ook sociale correcties zijn belangrijk, misschien zelfs belangrijker. Heel wat gemeenten hebben die nu nog niet.

De heer Patrick Lachaert: De saneringsplicht is een vrij nieuw gegeven voor de gemeenten. Eén generatie betaalt nu voor wat in het verleden is gebeurd. De huidige generatie moet daarvoor de kosten ophoesten. Het gaat dan over het bouwen en onderhouden van de infrastructuur. Vijftien jaar geleden bestond er op dat vlak niets.

Wat de waterprijs betreft, dat is een oud zeer. Ik ben het ermee eens dat er voor heel Vlaanderen één waterprijs moet komen. Het kan niet dat men in Limburg voor een liter water een andere prijs betaalt dan in Oost-Vlaanderen. We zouden moeten streven naar één waterprijs in Vlaanderen zodat er een koppeling kan worden

gemaakt met de saneringsplicht. Eenzelfde waterprijs is een oud zeer waar alle politieke partijen voor pleiten.

De voorzitter: De heer Martens heeft het woord.

De heer Bart Martens: Mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord.

Wat die eenheidsprijs betreft, is de vraag wat er allemaal onder een eenheidsprijs kan vallen. Ook de prijzen voor bouwgronden en huurwoningen zijn niet in alle gemeenten dezelfde. In dit geval gaat het om een nutsvoorziening maar ook op het vlak van elektriciteit stellen we vast dat er in elk distributienetgebied andere tarieven gelden. Het belangrijkste van de zaak is dat de tarieven ook gerelateerd zijn aan de reële kosten die een gemeente maakt of nog wenst te maken. Daarom is het verheugend vast te stellen dat de VMM een rapporteringsinstrument heeft ontwikkeld. Wat mij betreft, moet dat geen decretale basis hebben als alle 308 gemeenten daarmee aan de slag gaan. Zonder decretale onderbouw kan echter geen enkele gemeente worden verplicht om daarmee te werken. In dat geval zitten we met een probleem. De regulator die als een subentiteit van de VMM zal worden opgericht, is in dat geval niet bij machte om te oordelen of bepaalde saneringsbijdragen wel degelijk gerelateerd zijn aan de kosten die een gemeente maakt.

Een decretale onderbouw is dus niet nodig. Wanneer echter niet alle gemeenten mee willen, vrees ik dat we niet anders zullen kunnen.

Wat de rol van de regulator betreft, moet er een wezenlijk onderscheid worden gemaakt tussen een toezichthouder en een regulator. Een toezichthouder is iemand die op een uitkijktoren met een verrekijker kan zien wat er allemaal gebeurt. Hij heeft echter geen fluitje of kaarten. Een regulator is een scheidsrechter die ook wettelijk kan optreden en bepaalde kosten die men via de saneringsbijdrage in tarieven wil doorrekenen, al dan niet kan verwerpen. Dat is wat de CREG vandaag kan. Ik vraag me af in welke mate de VMM of de subentiteit die de rol van regulator zal opnemen, die bevoegdheid zal krijgen. Misschien wordt dit mogelijk na verdere stappen in de staatshervorming. Zolang men die bevoegdheid niet heeft, kan er op terrein weinig verschil worden gemaakt. Waar de regulator terecht komt, is van ondergeschikte orde. Het maakt niet uit of een kat wit of zwart is, als ze maar muizen vangt. Om muizen te kunnen vangen, heeft een kat klauwen nodig. Er moeten dan ook extra bevoegdheden aan die regulator worden toegekend.

De voorzitter: De heer Bex heeft het woord.

De heer Jos Bex: Mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord. Wat het wegwerken van de prijsverschillen betreft, zou ik een suggestie willen doen. Is het mogelijk om de kostenopbouw van de verschillende watermaatschappijen virtueel te consolideren?

Wat uw uitspraak over regenwatergebruik betreft, ben ik blij met de beloftes die u vorige week hebt gedaan en die u hier ook vandaag doet. We maken echter twee fouten wanneer we het hebben over regenwater. We hebben het altijd over het hergebruik van regenwater terwijl het eigenlijk gaat over het gebruik. Een andere fout is dat vuil water in de riolering en regenwater in de beken terecht komt. Ik denk dat we er ook in ons taalgebruik meer op moeten wijzen dat regenwater eerst gebruikt moet worden, ten tweede moet infiltreren en ten derde gebufferd moet worden. Wat er dan nog van overblijft, zou afgevoerd moeten worden naar de beek, zodat we op die manier minimaal naar de beek moeten afvoeren en ook minimaal moeten investeren in rioleringen om regenwater naar de geschikte plaats te brengen.

Mevrouw de minister, u hebt het even gehad over het rapporteringsdocument dat u in Oost-Vlaanderen uittest. Ik vind dat een zeer goede manier van werken. U zei dat het een toetsingsdocument is en dat u ons dat nog niet kunt bezorgen. Kunnen wij dat, als leden van deze commissie, ook niet krijgen als toetsingsdocument? Als de gemeentebesturen van Oost-Vlaanderen advies mogen geven, kunnen wij misschien ook advies geven. Wie weet, komt daar nog een goed advies uit.

Ik heb geen antwoord gekregen op mijn vraag in verband met de afkoppelingskosten. Wie betaalt finaal? Hoe gaan we het probleem oplossen van degenen die niet betalen en waarbij men dreigt om een stop in de riool te slaan? Ik heb zwart op wit gelezen dat rioolbeheerders van plan zijn om dat te doen. Ik geef het gewoon mee als probleem, ik moet er vandaag geen antwoord op hebben. Ik denk dat de rioolbeheerder de opdracht moet krijgen om als derde betaler voor te schieten. Ik weet niet hoe het opgelost moet worden, maar ik denk dat het alleszins een probleem is, zeker voor de sociaal zwaksten in de maatschappij die op een bepaald moment geconfronteerd worden met wegenwerken, maar niet de middelen hebben op dat moment om te betalen. Men kan de gemeenten ook niet sanctioneren omdat die mensen niet kunnen betalen. Men kan ze ook niet naar het Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn (OCMW) sturen om die factuur te betalen. Ik denk dat met de rioolbeheerders afspraken gemaakt moeten worden hoe dat kan worden opgelost, zodat die mensen niet worden uitgesloten en niet gesanctioneerd worden voor iets waarvoor ze zelf niet verantwoordelijk zijn.

De voorzitter: Mevrouw de minister, zou het mogelijk zijn om eens de kostenopbouw en de aankoopprijs van het water mee te delen? Ik denk dat dat de enige factoren zijn die een verschil in prijs kunnen veroorzaken. Ik veronderstel niet dat een waterleiding leggen in Limburg en in Oost-Vlaanderen een groot verschil veroorzaakt.

De heer Jos Bex: Mijnheer de voorzitter, in verband met de opbouw van de kostprijs van het water hebt u

natuurlijk gelijk. Maar water is zulk een essentieel goed dat ik vind dat men minstens op het grondgebied van Vlaanderen de prijsverschillen zou moeten kunnen wegwerken. Waar de ene maatschappij veel transportkosten heeft en de andere weinig, of de ene veel kosten heeft om te zuiveren en de andere weinig, zou meer geconsolideerd moeten worden. Dat vind ik.

De heer Rudi Daems: Mijnheer de voorzitter, ik wil een klein voorbeeld geven. Ik ken er de oorsprong niet van, maar in de ene maatschappij bedraagt de vaste vergoeding die wordt aangerekend 6,5 euro en in de andere maatschappij 57 euro. Wat is de objectieve basis om dat grote verschil te verklaren? Dat vind ik niet te snappen.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: We moeten inderdaad een onderscheid maken tussen de gemeentelijke en boven-gemeentelijke saneringsbijdrage aan de ene kant – en ik heb een hele uiteenzetting gegeven over hoe we daar transparantie willen krijgen – en de waterprijs als such aan de andere kant. Ik heb het onderscheid misschien niet duidelijk genoeg gemaakt.

Het is belangrijk te stellen dat, eens we onze regulator hebben, die als eerste opdracht zal hebben om – en in Nederland werkt dat bijzonder goed – een benchmark te laten uitvoeren. In Nederland heeft dat geresulteerd in een efficiëntiewinst van gemiddeld 20 percent. Dat is dus heel veel. Op die manier zit er veel meer lijn en structuur in de prijzen. Ik vind dat dat strak opgevolgd moet worden.

Mijnheer de voorzitter, uw suggestie is goed. De benchmark is aangekondigd en wordt de eerste opdracht. We kunnen de informatie nu versnipperd geven, maar de benchmark komt er sowieso. Dat is een afspraak die gemaakt is en die elementair is om duidelijkheid en meer sturing te krijgen.

Mijnheer Bex, als ik uw laatste opmerking goed begrijp, vraagt u eigenlijk niet alleen een soort consolidering of benchmark. U zegt dat de ene maatschappij, misschien om objectieve redenen, meer kosten heeft dan een andere en doet de suggestie om dat te solidariseren en te zorgen voor één prijs. Ik heb toch goed verstaan dat dat uw suggestie is?

Wat de saneringsbijdrage betreft, mijnheer Daems, was ik niet helemaal akkoord toen u zei dat we daar drie jaar geleden mee begonnen zijn, maar dat we nu nog nergens staan en dat het ondoorzichtig is. U vraagt zich af waarvoor die geïnde inkomsten allemaal worden gebruikt.

Mijnheer Daems, ik stel vast dat de subsidies die we geven voor gemeentelijke investeringsprojecten gestegen zijn. Dat heeft niet alleen te maken met de stijging

van 75 naar 100 percent, want om 100 percent te innen, moet men zeer belangrijke extra afkoppelingswerken doen. De stijging is ook een nettostijging. Ik zie dat kwartaal na kwartaal, zonder enig probleem, de middelen zijn uitgeput. Het aantal projecten dat wordt geïnitieerd door gemeenten is zeer groot. U kunt dus onmogelijk zeggen dat alles stagneert en dat ze geen inspanningen doen. Als ik zie welke grote projecten geïnitieerd worden, kan men toch niet zeggen dat het afkoppelingsbeleid, het rioleringsbeleid, geen boost kent. Of er zware misbruiken zijn in bepaalde gemeenten – en als zwaar misbruik beschouw ik dan een gemeente die saneringsbijdragen int, maar niets doet – weet ik niet. We zien dat er heel veel investeringen gebeuren en ik ben er ook van overtuigd dat heel wat gemeenten veel zwaardere investeringen doen dat wat ze innen via de saneringsbijdrage.

Mijnheer Daems, u hebt absoluut een punt als u zegt dat we niet moeten gissen en het gewoon zichtbaar moet zijn. We willen dat zien, dus de rapporteringstool is bijzonder belangrijk. Mijnheer Martens, dat moet inderdaad voor alle 308 gemeenten. U zegt dat een decretaale regeling niet nodig is als het maar wordt gebruikt. Ik denk dat subsidiëring een zeer krachtig middel is om ervoor te zorgen dat het gebruikt wordt. We moeten inderdaad zorgen dat er incentives zijn, opdat het gebruikt zou worden. Maar als zou blijken dat iedereen er met de pet naar gooit, moeten we inderdaad de stok bovenhalen.

De heer Rudi Daems: Mevrouw de minister, u herhaalt sinds twee jaar dat de subsidies voor riolen fors stijgen. Maar hoe zien we dat in de resultaten op het vlak van kwaliteit? We zien dat misschien een klein beetje op bepaalde plaatsen, maar misschien – en dat is ook het punt dat de heer Bex maakte – moeten we tot een ander soort weging komen. Het is voorlopig, ondanks de forse stijging van de subsidies die Vlaanderen geeft voor de sanering van het afvalwater, niet echt merkbaar.

De heer Patrick Lachaert: Mijnheer Daems, men kan dat toch maar zien als alles af is.

De heer Rudi Daems: Dat is niet waar. Ik denk dat naar grootverbruik en industrieel verbruik andere dingen te doen zijn dan alleen wat nu gebeurt.

Mevrouw de minister, er wordt ook – daarom niet altijd door u – een fout signaal de wereld ingestuurd. We zijn al een paar keer door Europa op de vingers getikt en we gaan nu het idee verspreiden onder alle mensen die met waterbeleid bezig zijn dat 2015 niet de zware deadline zal zijn, maar 2028, en dat we onze inspanningen, ook financieel, op basis daarvan maar een beetje moeten spreiden. Dat vind ik politiek een heel fout signaal.

Het is goed dat we werken met tools en rapportages, maar laten we voor iedereen – excuseer me voor het woord – een level playing field, een soort gelijk speelveld, gebruiken, alvorens dat men een en ander transparanter maakt. Daar schort het vandaag nog altijd aan in de waterprijs.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Mijnheer Daems, u wilt eigenlijk twee zaken. U weet dat overal door gemeenten gigantisch geïnvesteerd moet worden. U wilt dat onmiddellijk zien in de resultaten. Ik heb nog niet zolang geleden toch resultaten gezien voor waterlopen, waar de inspanningen zeer duidelijk merkbaar zijn. Ook VMM heeft bevestigd dat bijvoorbeeld wat het strandwater betreft, we zeer duidelijk de gevolgen zien van het investeringsbeleid dat de voorbije jaren is gevoerd.

Mijnheer Daems, u hebt natuurlijk gelijk met de vraag waarmee we moeten starten. We moeten er eerst voor zorgen dat we in de grote agglomeraties de infrastructuur hebben om te zuiveren. Dat is het eerste. Daar zijn we nu min of meer mee rond. Dan zijn er nog de kleinere agglomeraties en dan moeten we ervoor zorgen – en daar zijn de zoneringsplannen ideaal voor – dat iedereen de investeringen doet die noodzakelijk zijn om ervoor te zorgen dat het afvalwater niet meer ongezuiverd in beken en riolen terechtkomt.

Er blijven ook nog een aantal knelpunten. We volgen die ook op. Als het bijvoorbeeld heel hevig regent, zien we dat nog overstorten in werking treden enzovoort, maar als we de resultaten zien voor Leie, Zenne en strandwater, worden wel degelijk resultaten geboekt.

Uiteraard moeten we een pak investeringen, die op een efficiënte wijze gebeuren, samenleggen. We moeten vermijden dat een gemeente volgend jaar zou beslissen om eerst alle individuele afvalwaterbehandelingsinstallaties te plaatsen en dan pas de grote rioleringsinvesteringen te doen. Iedereen moet de investeringen doen die prioritair noodzakelijk zijn. Dat is de bedoeling van de uitvoeringsplannen, waar ook de investeringen in opgesomd worden. Dat is de volgorde die elke stad of gemeente zal moeten volgen.

Met redenen omklede moties

De voorzitter: Door de heer Huybrechts en door de heer Daems werden tot besluit van deze interpellatie met redenen omklede moties aangekondigd. Ze moeten zijn ingediend uiterlijk om 17 uur op de tweede werkdag volgend op de sluiting van de vergadering.

Ik stel voor om vanuit de meerderheid daar een voorstel van resolutie over te maken. Anders is de tijd zeer krap. Vanuit de meerderheid moeten we met drie overeenkomen.

We gaan dat op een deftige manier, samen met iedereen, opstellen.

De heer Frans Wymeersch: Mijnheer de voorzitter, ik wil er u wel op attent maken dat vanuit onze fractie al vorige week een voorstel van resolutie over deze materie werd ingediend.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Jos Stassen tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over natuurcompensatiegebieden op de Linkerscheldeoever

De voorzitter: De heer Stassen heeft het woord.

De heer Jos Stassen: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, het gaat weer over water.

Mijnheer de voorzitter, soms kan een parlement een aantal zaken beslissen die toch doorwerken op termijn. De vraag die ik vandaag stel, past in zulk verhaal. De mensen van de vorige legislatuur herinneren zich het validatiedecreet of het nooddecreet rond het Deurganckdok nog vrij goed, denk ik. Zij weten ook dat tegelijkertijd een belangrijke nevenafpraak was gemaakt om een aantal historische achterstellen rond natuurcompensaties die nooit zijn uitgevoerd, in te halen. Dat moest versneld gebeuren, vandaar dat een heel gedetailleerde resolutie werd goedgekeurd door de toenmalige meerderheid, maar er is daarover toen ook discussie geweest met CD&V. Ik denk dat men vrij eensgezind was over de doelstellingen.

Uiteindelijk werden een aantal duidelijke opdrachten vastgelegd. Zoals gevraagd, rapporteert de beheerscommissie, die moest worden opgericht op basis van de resolutie, elk jaar getrouw aan het parlement en krijgen we ook elk jaar een monitoring, wat de Linkerscheldeoever betreft, over de uitvoering van de doelstellingen en opdrachten van de resolutie. Vandaar dat het belangrijk is dat een aantal zaken gebeuren op het vlak van opvolging.

Ik ga geen vragen stellen over wat we in de twee documenten kunnen lezen. Maar het is op basis van deze documenten dat ik een aantal vragen wil stellen.

Uiteindelijk is het uitgangspunt dat heel dat gebied, naast de belangrijke economische functie en de woonfunctie, ook een heel belangrijke natuurfunctie heeft. Die is duidelijk vastgelegd in een aantal Europese richtlijnen en in de Vlaamse decreetgeving. Die natuurfunctie moest versterkt worden na een aantal zware economische infrastructuuringrepen in die periode.

De richtlijnen leggen een aantal duidelijke doelstellingen vast rond de instandhouding van een aantal soorten. Collega's, ik ga u niet vervelen met de opsomming van de soorten. Ik ben ook geen kenner. Er zijn mensen die meer kennen van vogels dan ik, maar een aantal doelstellingen liggen vast en men heeft ook duidelijk gezegd wat er moest gebeuren op het vlak van inrichting van de compensatiegebieden.

De inrichting is ofwel bezig of al gerealiseerd. De inrichting had twee aspecten: een definitieve inrichting en een tijdelijke inrichting. De tijdelijke inrichting was nodig, omdat men anders nooit de opgelegde compensatiedoelstellingen zou kunnen halen, maar dat was ook belangrijk om geen extra gronden van de landbouw af te nemen voor definitieve natuurcompensatiegebieden. Dat was ook een heel belangrijke zaak, dus in die zin heeft iedereen er belang bij dat de Europees opgelegde doelstellingen gehaald worden binnen de gebieden die vandaag zijn vastgelegd. En als er verdere uitbreiding komt, worden ook nieuwe gebieden aangelegd. Vandaar dat het belangrijk is dat die beheerscommissie zijn werk kan doen, dat men de doelstellingen kan halen en dat alles op het terrein verloopt zoals het moet verlopen.

Als we de documenten die ons een tijdje geleden hebben bereikt, het jaarverslag en het verslag over de monitoring, goed lezen, zien we dat er een aantal problemen zijn.

Mevrouw de minister, in uw antwoord op een schriftelijke vraag van de heer De Meyer hebt u ook duidelijk gezegd dat er nog een aantal problemen zijn. Ik denk dat het tijd wordt om op een of andere manier te zeggen dat de doelstellingen om een aantal redenen niet worden gehaald. Misschien moet op een of andere manier een tand bij worden gestoken. Dat is het ene deel van mijn vraag.

Het andere deel van mijn vraag gaat over het feit dat op het terrein zelf een aantal zaken mislopen rond de inrichting van het gebied. Het gaat vooral over de tijdelijke gebieden. Aan de definitieve gebieden wordt vrij hard gewerkt. Ik denk aan Doelpolder Noord, waar binnenkort de dijk wordt gebouwd. Dat zal wel in orde geraken. Maar bij de tijdelijke natuurcompensatiegebieden, die zeer belangrijk zijn om de compensatiedoelstellingen voor een aantal soorten te halen, lopen een aantal zaken op het terrein mis wat de infrastructuurwerken betreft. Daarom is het nodig dat daarop gereageerd wordt.

Ik ga niet alle soorten opsommen. Dat staat in de schriftelijk ingediende vraag te lezen en in de verslagen die we hebben gekregen.

Mevrouw de minister, op welke manier gebeurt de kwaliteitscontrole bij de inrichting van de natuurcompensatiegebieden op de Linkerscheldeoever? Dat is niet vastgelegd in de resolutie. Ik denk dat daar een probleem is.

Op welke manier wordt gekeken wat de verstorende elementen zijn in dat gebied? De vogels komen alleen maar naar dat gebied als aan alle voorwaarden wordt voldaan.

Op welke manier wordt daarop gereageerd? De aanleiding voor mijn vraag is het probleem dat een werf niet goed is opgeruimd en dat er een hoop bouwafval is blijven liggen in een, weliswaar tijdelijk, natuurcompensatiegebied. Dan is het logisch dat men de doelstellingen niet haalt. Blijkbaar is er dan toch een probleem van opvolging. Misschien worden de vogels wel geteld, maar kan niet worden opgetreden door de beheerscommissie tegen dit soort toestanden. Op welke manier wordt dat gemonitord? Op welke manier wordt opgetreden tegen dergelijke activiteiten? Zijn er, naast de overtredingen die wij hebben vastgesteld, nog andere overtredingen?

De compensatiedoelstellingen liggen vast en we kunnen daar niet onderuit, welk verhaal men ook vertelt dat mensen moeten wijken voor vogels. We kunnen daar niet onderuit. Het is heel belangrijk dat we die doelstellingen halen, want anders zal dat ten koste gaan van nieuw gebied, en dat zal dan landbouwgebied zijn. Niemand is daar vragende partij voor. In die zin is het belangrijk dat alle doelstellingen worden gehaald.

Op welke manier worden die compensatiedoelstellingen nu verder opgevolgd? Zijn er extra inspanningen nodig, vandaag al, aangezien een aantal doelstellingen niet worden gehaald?

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer: Mijnheer de voorzitter, de minister heeft zeer uitvoerig geantwoord op de schriftelijke vraag nr. 579 van 10 april 2008 waarnaar de heer Stassen verwijst. Dat antwoord was ook inhoudelijk sterk, mijnheer Stassen. Ik wil het toch even aanhalen, maar beperk me tot de belangrijkste alinea van deze vijf bladzijden: "Vooreerst moet worden opgemerkt dat de compensatiegebieden pas aangelegd zijn. Als we aantallen van de aanwezige vogels willen vergelijken met deze voor hun aanleg, zouden we eigenlijk nog enkele jaren moeten wachten. De jaarlijkse verschillen kunnen zeer groot zijn. De onderzoekers van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO) kunnen dus al enkele voorzichtige uitspraken doen, maar voor definitieve evaluaties is het nog te vroeg." Daarna kreeg ik nog vijf bladzijden antwoord, maar die zal ik de commissie besparen.

Mijnheer Stassen, het jaarverslag waarnaar u verwijst, geeft dit schitterend weer, met aantallen, monitoring en dergelijke meer. Daarvoor danken we uiteraard de beheerscommissie en de mensen die dat werk doen.

Mevrouw de minister, ik zou zeggen: overdrijf niet. Al dat werk dat wordt verricht, kost verschrikkelijk veel

geld. U moet voldoen aan uw Europese verplichtingen, maar overdrijf niet. Zorg ervoor dat de gebieden die er zijn – en wat dat betreft, volg ik de heer Stassen wel – kwaliteitsvol worden ingericht. Overdrijf echter niet wat het aantal gebieden betreft.

Mijnheer Stassen, niet alle vogels hebben een stafkaart. Zo zijn er nog heel veel ganzen die niet weten waar ze terecht moeten komen. Mevrouw de minister, daarom wil ik een vraag stellen over het decreet met betrekking tot de wildschade. U weet al wat ik ga vragen. Mijnheer de voorzitter, die decreettekst hebben we twee jaar geleden goedgekeurd in deze commissie. Ik blijf nog steeds wat op mijn honger wat de uitvoeringsbesluiten betreft.

Ik ben dus heel positief over de antwoorden die we hebben gekregen. Aan de heer Stassen wil ik zeggen dat hij niet moet overdrijven en wat geduld moet hebben voor die compensatiegebieden uitwerking hebben.

Het is ook niet onredelijk te verwachten dat de uitvoeringsbesluiten er zijn van een decreettekst die twee jaar geleden is goedgekeurd.

De voorzitter: De heer Wymeersch heeft het woord.

De heer Frans Wymeersch: Mijnheer de voorzitter, ik kan in grote lijnen akkoord gaan met het betoog van de heer De Meyer. Wel wil ik eraan toevoegen dat de vragen van de heer Stassen bewijzen dat ik in wezen gelijk had met mijn opmerkingen enkele jaren geleden. De natuur kan niet zomaar worden gedwongen. Uit zijn vragen blijkt duidelijk dat hij, en hij niet alleen, vaststelt dat de pluvieren en de scholeksters en noem maar op – ik ken ze wel uit elkaar, mijnheer Stassen – inderdaad niet doen wat werd verwacht. Dat blijkt dus een probleem te zijn.

Mijnheer Stassen, volgens u is het grootste probleem blijkbaar de tijdelijke inrichtingen die er zijn. Ik wil u erop wijzen dat die natuurcompensaties er destijds – jammer genoeg – zijn gekomen doordat opgespoten landbouwgronden, die niet werden gebruikt door de industrie, een broedplaats, een verzamelplaats waren geworden voor vogels van allerlei pluimage. Omdat die weg moesten, moest er elders landbouwgrond worden onteigend en aangewend voor natuurcompensatie. Op het einde van uw betoog zegt u dat we moeten opletten: halen we onze doelstellingen niet, zullen we alweer landbouwgrond moeten innemen om de natuurcompensaties te kunnen waarmaken. Ik blijf bij mijn stelling dat we de natuur niet kunnen dwingen, noch in de ene, noch in de andere richting. De heer De Meyer heeft gelijk: een vogel heeft geen stafkaart en kan al evenmin pijlen lezen.

Mevrouw de minister, laat dus de natuur haar gang gaan. Doe wat u moet doen in het kader van de besluitvorming die er in het verleden is geweest, maar forceer het niet, want dat levert uiteindelijk niets op.

De voorzitter: De heer Martens heeft het woord.

De heer Bart Martens: Mijnheer de voorzitter, de geboekte resultaten op Linkeroever wijzen erop dat natuur in zekere zin wel maakbaar is. Als we zorgen voor de juiste biotische en abiotische randvoorwaarden, kunnen we natuur inderdaad in belangrijke mate behouden. In die zin moet het instrument van die compensaties naar waarde worden geschat. Kijken we naar wat er vandaag op Linkeroever gaande is met betrekking tot Middenvijver, dan is het ongelooflijk om vast te stellen hoe veerkrachtig die natuur is en hoe snel de natuur zich in bepaalde gebieden kan herstellen of nestelen.

Mevrouw de minister, ik vraag me alleen af of het concept van die begeleidingscommissie geen navolging verdient. Bij die commissie zijn allerhande maatschappelijke actoren betrokken. Moeten we dat niet kopiëren voor alle belangrijke, grote natuurgebieden, gelet op de goede ervaringen die we daarmee hebben op de Linkerscheldeover?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Mijnheer de voorzitter, geachte leden, gelukkig kunnen we de natuur niet altijd dwingen. Ze is veerkrachtig, mijnheer Martens, maar ze laat zich niet altijd in de strakke banen leiden zoals we die graag zouden willen. Dat geeft me goede hoop dat dit spontaan heel wat beter zou kunnen worden dan we denken.

Mijnheer Stassen, uw eerste vraag betreft de kwaliteitscontrole bij de inrichting van die natuurcompensatiegebieden. U weet dat die berust bij de beheercommissie Natuur Linkerscheldeover. Ik vertel u waarschijnlijk weinig nieuws als ik u zeg wie daar zoal in zetelt. Dat is een zeer uitgebreid en zeer indrukwekkend gezelschap.

De heer Jos Stassen: Misschien moet de BAM er nog bij.

Minister Hilde Crevits: Ik denk niet dat dit tot het actieve werkingsterritorium behoort, maar ik neem die interessante suggestie mee in overweging. (*Opmerkingen van de heer Jos Stassen*)

U zult het wellicht met me eens zijn als ik zeg dat al die instanties, die expertise hebben qua natuurinrichting, vrij intensief zijn betrokken bij het opstellen van het milieueffectenrapport en het inrichtingsplan voor de compensatiegebieden. Ze zijn allemaal samen tot een kwaliteitsvol plan gekomen, waarvoor diverse partners samenwerken. Dat was op zich al een huzarenstukje. Openbare Werken was daarin vertegenwoordigd, net als het Departement Leefmilieu, Natuur en Energie, de Vlaamse Landmaatschappij, het Agentschap voor

Natuur en Bos, het Gemeentelijk Havenbedrijf, de gemeenten Beveren, Zwijndrecht en Sint-Gillis-Waas, het Algemeen Boerensyndicaat, de Boerenbond, Natuurpunt, Polder Land van Waas en ook nog een pak genodigden en deskundigen. Er was daar dus heel wat expertise. Die mensen zijn met hun expertise en kennis toch tot één groot plan gekomen.

De aanbestedende instantie oefent ook controle uit op de uitvoering van de inrichtingswerken. Ook de wachters van het Agentschap voor Natuur en Bos oefenen op het terrein controle uit. Ook zijn er maandelijks evaluatiemomenten van de beheercommissie Natuur Linkerschelde-oever, die ook gaan over de dossiers die mogelijk raken aan de ontwikkeling van die compensatiegebieden.

De tweede vraag had betrekking op de monitoring met het oog op de voorkoming van verstoringen. U weet dat in het oorspronkelijke protocol ter uitvoering van het compensatieplan van grote infrastructuurwerken in de Westerschelde en de Zeeschelde, deel II, om die natuurontwikkeling op de Linkerschelde-oever te verwezenlijken, is afgesproken twee voltijdse wetenschappers van het INBO in te zetten. Ze zijn belast met de monitoring van de natuurcompensatiegebieden op de Linkerschelde-oever. Die monitoring heeft betrekking op de fauna, de flora en de abiotische omstandigheden. Door de regelmatige aanwezigheid van die mensen op het terrein worden verstoringen gedetecteerd en gemeld aan de beheercommissie. Ik denk dat we hier mogen spreken van een intensieve monitoring van het gebied. Die zorgt er dan ook voor dat er snel onderbouwde voorstellen kunnen worden uitgewerkt om die verstoringen op te lossen. De beheercommissie beschikt ook over een permanent secretariaat. Ze vergadert maandelijks en overloopt daarbij de gebiedenlijst. Ze probeert dus kort op de bal spelen, zodat ze de gepaste maatregelen kan nemen om, als er problemen zijn, te trachten het rendement van de compensatiegebieden wat op te trekken.

Uit de verslagen van die beheercommissie blijkt dat er minstens maandelijks een aantal aandachtspunten opduiken binnen de commissie. Mijnheer Stassen, u hebt zelf het jaarverslag 2007. Ik heb die documenten ook in groten getale gekregen. Ik zal ze overigens als mededeling overmaken aan mijn collega's van de regering, op de eerstvolgende bijeenkomst van de regering.

De derde vraag betreft het toezicht en de vaststelling van overtredingen. Sinds 2003 is er voor het gebied een wachter van het Agentschap voor Natuur en Bos aangesteld. Hij voert dagelijks inspectierondes uit in het gebied, en ook regelmatig weekendrondes. Het werkingsgebied van de wachter is beperkt tot het Linkerschelde-oevergebied en het gebied Kruikebeke-Bazel-Rupelmonde. Sinds de reorganisatie van het Agentschap voor Natuur en Bos is die persoon een beheerwachter met handhavingsbevoegdheden wat de Linkerschelde-oever betreft.

Voor speciale acties verleent de provinciale afdeling Oost-Vlaanderen van het agentschap ook bijstand door het inzetten van handhavingswachters. Voor de provinciale afdeling Oost-Vlaanderen is het Linkerschelde-oevergebied een prioritaire regio, waarvoor veel inspanningen worden geleverd. Dat staat ook met zoveel woorden in het handhavingsplan van het agentschap.

Daarnaast is ook een toezichter van het Gemeentelijk Havenbedrijf Antwerpen regelmatig aanwezig op het terrein. Hij oefent bijkomende controle uit op de terreinen beheerd door het havenbedrijf. Hij en ook de andere partners binnen de beheercommissie signaleren verstoringen in een vroeg stadium aan die beheercommissie. Mijnheer Stassen, ik ben het met u eens als u stelt dat dat absoluut nodig is. Het Linkerschelde-oevergebied kent immers een zeer lange geschiedenis van verstoring door harde gemotoriseerde recreatieve activiteiten. De andere leden hebben daar al naar verwezen.

Vanaf 2003 is het Agentschap voor Natuur en Bos actief opgetreden met betrekking tot die problematiek. In overleg en in samenwerking met de federale havenpolitie en het parket van Dendermonde werden de controles met betrekking tot motorcross in 2006-2007 opgevoerd, wat heeft geleid tot een vijftiental inbeslagnames. Ondertussen heeft de correctionele rechtbank van Dendermonde die personen trouwens veroordeeld tot werkstraffen van 75 uur en geldboetes tot 1100 euro. Zes motoren werden verbeurd verklaard. Dat er strenge straffen uitgesproken zijn, toont aan dat ook de rechter overtuigd was door de aangebrachte argumenten. Die rechtszaak heeft ook wat aandacht gekregen. We zien vandaag zeer duidelijk het effect van deze maatregel op het aantal motorcrossers. Het fenomeen is nog niet volledig verdwenen, maar het effect is duidelijk merkbaar.

In de afgelopen jaren is trouwens ook regelmatig opgetreden tegen verstoringen als vandalisme, stroperij, betredingen, vegetatiewijzigingen, storten en ook tegen een foutief beheer of een foute timing van werken, hoe jammer die ook zijn. Dan heb ik het bijvoorbeeld over werken tijdens het broedseizoen. Wie de zaken een beetje kent, weet dat die periode niet echt de meest geschikte is. Er worden vandaag ook aanzienlijke inspanningen geleverd om verstoringen preventief aan te pakken. De voornaamste pijlers voor die proactieve aanpak blijven het plaatsen van afsluitingen rond nieuw afgewerkte en toekomstige natuurgebieden, het aanbrengen van borden, toezicht en concrete afspraken met alle partijen. Er is afgesproken dat in 2008 de beheercommissie dat onderwerp heel specifiek in detail zal volgen.

Tot slot is er de vraag over het nauwgezet volgen van de compensatiedoelstellingen zelf. Ik heb daarnet al gezegd dat die resultaten periodiek uitvoerig worden besproken en gemonitord, en dat er bijkomende maatregelen

worden genomen. Uit de beschikbare verslaggeving kan echter worden afgeleid dat de resultaten van de monitoring nog niet beantwoorden aan de doelstellingen voor het compensatienetwerk. Ik stel dat samen met u vast. Ik denk dat de heer De Meyer dat ook heeft gesteld. Wel is het zo dat de aantallen in de laatste jaren, 2007 inbegrepen, stijgen. Naarmate in de komende jaren de habitats zich voort zullen ontwikkelen en het beheer voort wordt geoptimaliseerd, kunnen we verwacht dat die monitoringresultaten verder zullen stijgen in de richting van de beoogde compensatiedoelstellingen. Mijnheer De Meyer, u hebt een passage voorgelezen uit mijn antwoord op een schriftelijke vraag. Ik maak uw woorden, die eigenlijk de mijne waren, nu opnieuw tot de mijne.

De actuele toestand van de compensatiegebieden werd in de bijeenkomst van de beheercommissies van 7 mei en 20 juni 2008, dus zeer recent, aan de hand van die monitoringresultaten geëvalueerd, met het oog op bijkomende maatregelen ter optimalisatie. Het is de bedoeling dat voortdurend bij te sturen en dat ook zo te bestendigen.

Ik heb hier een aantal voorbeelden bij me van hoe we per habitat een aanpassing kunnen doorvoeren. Ik stel voor dat die als bijlage aan het verslag worden toegevoegd. Het gaat over maatregelen voor de habitats strand en plas, slik en schor en riet en water. Ik verwijs daarbij naar de Steenlandpolder, ingericht in 2003. Dat is een mooi voorbeeld van iets wat zich zeer goed ontwikkelt, toch wat het oppervlakteriet betreft. Het beheer is daar ook goed. Verder geef ik ook nog een voorbeeld voor de habitat plas en oever, namelijk de Verrebroekse Plassen. Ook dat is weer een geslaagde compensatie, maar er zijn toch nog een aantal voorstellen gedaan om dat nog te verbeteren. Een laatste voorstel betreft het weidevogelgebied. Hiermee wil ik aantonen dat de resultaten daadwerkelijk nauwgezet worden gevolgd. Monitoring geeft natuurlijk het voordeel van de transparantie, dat echter ook een nadeel kan zijn. We kunnen snel ingrijpen, maar uiteraard worden ook alle kritiekpuntjes genadeloos blootgelegd. Dat is echter ook enigszins de bedoeling van de aanpak waarvoor is gekozen in dit dossier.

De voorzitter: De heer Stassen heeft het woord.

De heer Jos Stassen: Mevrouw de minister, ik dank u voor het antwoord. Geachte leden, ik denk dat er in binnen- en buitenland genoeg voorbeelden zijn van hoe de natuur, als we het goed aanpakken, wel degelijk maakbaar is. Kijken we maar naar de uiterwaarden van de Maas, zowel in Belgisch-Limburg als in Nederlands-Limburg. Dat heeft ontzettend veel effect. Ook in een aantal gebieden langs stromen in Oostenrijk heeft dat ongelooflijk veel effect gehad. Die maakbaarheid is er dus wel en gaat zelfs fenomenaal snel in een aantal gebieden. Vogels hebben geen gps of bordjes nodig. Ze gaan gewoon naar die plaatsen die speciaal voor hen zijn ingericht of aan hun natuurlijke noden beantwoorden.

Dat is gewoon zo. Dat merken we op het terrein. De natuurjongens die daar komen, zijn ongelooflijk enthousiast over de effecten die worden verkregen door goede ingrepen. Ik denk dus dat de uitspraken van de leden goedbedoelde populistische opmerkingen waren, maar ze kloppen niet. Als de zaken goed worden aangepakt en dat ligt op de juiste plaats die vogels frequenteren, dan komen die daarheen.

Nogmaals, mijn vraag is ingegeven door de bezorgdheid dat de doelstellingen zouden worden gehaald. Dat is immers belangrijk voor elke actor op het terrein: voor de natuur, maar net zozeer voor de havenindustrie. Als we de doelstellingen niet halen, zullen er immers bijkomende compensaties moeten plaatsvinden. Dan zal er een ernstige hypotheek worden gelegd op de industriële en havenontwikkeling, omdat er in het verleden niet genoeg werd gecompenseerd. Men heeft daar dus alle belang bij. Ook de landbouwers hebben er alle belang bij, anders moeten er nieuwe gebieden worden aangesneden. Ik ben daar zeker geen vragende partij voor.

Mijn vraag was ook niet ingegeven door het feit dat de aantallen nog niet worden gehaald. Ik weet ook dat er iets meer tijd nodig is. Dit loopt nog maar een tijdje. Wel is mijn vraag ingegeven door het feit dat er daar toch wel een aantal zaken zijn misgelopen. Ik vond het concrete geval vrij frappant. U geeft een goed overzicht van wat er zoal gebeurt qua monitoring en controle, maar blijkbaar kan het toch gebeuren dat er een hoop afval is blijven liggen aan het net opgespoten gebied aan het Doeldok. Ik kan me niet indenken dat niemand dat heeft opgemerkt en dat er niet snel is ingegrepen. Dergelijke zaken mogen niet meer gebeuren, en als ze gebeuren, moeten ze snel worden opgelost. Anders halen we de doelstelling niet. Onze bezorgdheid is gemeenschappelijk. Ik was de hoofdindieners van het voorstel van resolutie. We hebben er alle belang bij de doelstellingen van toen te halen, wie ook de meerderheid vormt.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Ik had wel gedacht dat u even zou beginnen over die werfresten. Het antwoord staat ook in de bijlage. U hebt gelijk. Die resten zijn daar blijven liggen, maar als we het geheel bekijken, zijn ze vrij beperkt. Ze liggen ook in de randzones van het gebied. De expert van het INBO heeft gezegd dat die werfresten, los van het feit dat ze daar niet mogen liggen, geen verstoring effect hebben op de broedvogels zelf. De aanwezigheid van plasticresten is eigen aan dergelijke opgespoten zones. Er ligt ook wat achtergebleven puin en beton.

Men heeft dat bekeken in de werkgroep ter voorbereiding van het broedseizoen voor strand- en plasbroeders.

Op 22 januari 2008 werd besloten om de werken uit te stellen tot na het broedseizoen om verstoring van broedvogels te vermijden. Dat is een concrete maatregel.

In de beheercommissie werd ook reeds besproken welke maatregelen nodig zijn om de zone tegen het broedseizoen van 2009 optimaal te laten renderen. Ook wordt door de beheercommissie een totaaloverzicht opgemaakt van alle zones die in de komende broedseizoenen kunnen worden ingeschakeld als broedgebied voor strand- en plasbroeders, rekening houdend met alle geplande havengerelateerde werkzaamheden. Dat is precies wat werd gevraagd: om alles een beetje proactief te bekijken.

Indien nodig, kunnen de werkzaamheden op vraag van de beheercommissie bijgestuurd of uitgesteld worden, om er zo voor te zorgen dat er voor de komende broedseizoenen altijd voldoende broedgelegenheid aanwezig is.

Dit is een concreet voorbeeld van hoe er wordt geanticipeerd op problemen. Het toont ook aan dat de monitoring niet alleen op papier bestaat, maar ook daadwerkelijk op het terrein zijn beslag kent.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Marleen Van den Eynde tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over het milieuhandhavingsbeleid

De voorzitter: Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, vorig jaar werd in dit Vlaams Parlement het Milieuhandhavingsdecreet goedgekeurd. Het heeft als voornaamste doelstelling het vereenvoudigen van de milieuregelgeving en het uitvoeren van een gecoördineerd milieuhandhavingsbeleid. Hoe het decreet nu verder in de praktijk zal worden ingevuld blijft – alleszins voor mij – nog een groot vraagteken aangezien het nog steeds wachten is op de uitvoeringsbesluiten dienaangaande.

Ook op gemeentelijk niveau blijkt mijns inziens de milieuhandhaving nog steeds dode letter, vooral wanneer het om milieuklachten gaat die niet zichtbaar of moeilijk meetbaar zijn. Zo vormt onder meer geurhinder een zeer moeilijke milieuverontreiniging die moeilijk meetbaar is. Het is echter bij het inroepen van instanties om de hinder op te sporen, dat gemeenten veelal in de kou blijven staan. Politie of gemeentelijke milieuambtenaren zijn niet altijd bij machte om de hinder aan te pakken.

Het is immers heel moeilijk om die specifieke hinder te detecteren. Geurhinder is trouwens heel subjectief.

In het verleden namen de provinciale instituten voor hygiëne de taak op zich om onderzoeken aangaande milieuklachten of milieuhinder op te sporen. Ik heb daarvan een concreet voorbeeld. Onder meer het Provinciale Instituut voor Hygiëne van Antwerpen deed in de jaren negentig een uitgebreid onderzoek naar de algemene luchtkwaliteit door middel van kastjes waarin filterpapiertjes werden opgehangen of ook via onderzoek met neerslagkruiken. Wanneer vandaag door gemeenten gevraagd wordt naar steun of hulp voor lucht- of geuronderzoek, wordt doorverwezen naar andere instanties. Het Provinciale Instituut voor Hygiëne zou dit soort onderzoeken naar lucht of geur niet langer in zijn takenpakket opnemen wegens een tekort aan middelen en een gebrek aan personeel. Het is dus niet duidelijk op welke manier deze problematiek daadwerkelijk nog wordt aangepakt door hogere overheden naast de Vlaamse overheid.

Wat is de stand van zaken met betrekking tot de inwerkingtreding van het decreet op de milieuhandhaving? Kunt u me medelen wanneer de uitvoeringsbesluiten aangaande het Milieuhandhavingsdecreet klaar zullen zijn? Is het volgens u de taak van de provincies, en daarmee ook van de provinciale instituten voor hygiëne, om een onderzoek te voeren naar mogelijke milieuhinder dat een gevaar kan vormen voor de gezondheid? Ik verwijs naar dit concrete probleem. In het verleden deden de instituten dit wel.

Klopt volgens u de informatie dat de provincies momenteel geen middelen vrij kunnen maken om milieuhinderonderzoeken uit te voeren?

Wat is de stand van zaken van het geurbestrijdingsplan waarover u in uw beleidsbrief van 2008 aankondigingen deed?

Tot welke instanties dienen gemeenten zich te wenden bij aanhoudende klachten inzake geurhinder die moeilijk kunnen worden gelokaliseerd? Kunnen ze nog een beroep doen op de provincies? Moeten ze bijvoorbeeld zelf aan de Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (VITO) vragen om een onderzoek uit te voeren bij geurhinderproblemen? Wie zal die onderzoeken betalen?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Mevrouw Van den Eynde, uw vraag betreft een problematiek die we al eens afgetoetst hebben. Ik meen dat dit al twee keer gebeurde in de commissie, een keer naar aanleiding van het Milieuhandhavingsdecreet zelf en een keer naar aanleiding van de beleidsbrief. Ik kan u verzekeren dat sinds de

goedkeuring door het Vlaams Parlement van het Milieuhandhavingsdecreet eind vorig jaar, de administratie niet heeft stilgezeten. Er is een overkoepelend uitvoeringsbesluit in voorbereiding en dat besluit moet het mogelijk maken om het Milieuhandhavingsdecreet ten laatste in het voorjaar van 2009 te operationaliseren. Ook dit heb ik hier al gezegd in de commissie.

Concreet houdt het een oplistening in van alle gedragingen die met toepassing van de artikelen 16.1.2, eerste lid, ten eerste en 16.4.27, derde lid van het Milieuhandhavingsdecreet, onder de omschrijving van een 'milieubinbreuk' zullen vallen. Het houdt ook de oprichting in van een nieuwe Afdeling Milieuhandhaving, Milieuschade en Crisisbeheer binnen het Departement Leefmilieu, Natuur en Energie. Deze afdeling zal onder meer als gewestelijke entiteit moeten instaan voor het opleggen van de bestuurlijke geldboeten en ook voor de behandeling van de beroepen tegen de besluiten inzake de bestuurlijke maatregelen. Ook moet er een Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving worden opgericht en moet het Milieuhandhavingscollege worden geoperationaliseerd. Dit zijn de vier grote zaken die moeten gebeuren, waarvoor we een overkoepelend uitvoeringsbesluit nodig hebben en waarvoor in 2009 budgetten moeten worden vastgelegd.

In het kader van het uitvoeringsbesluit op het Milieuhandhavingsdecreet zullen de aan te stellen provinciale toezichthouders enkel een beperkte toezichtopdracht krijgen. Voor wat de onbevaarbare waterlopen van categorie 2 en 3 betreft, moeten ze toezien op de toepassing van het algemene lozingsverbod. Daarnaast moeten ze toezicht houden op het verbod op het achterlaten van afvalstoffen. De toezichtopdracht impliceert niet het voeren van een onderzoek naar mogelijke milieuhinder die een gevaar kan vormen voor de gezondheid. Wel kunnen de provincies een belangrijke ondersteunende en omkaderende functie ten aanzien van de gemeenten vervullen, in het bijzonder voor wat de voorkoming en beheersing van lokale milieuhinderproblemen betreft. Ik verwijs hiervoor naar de samenwerkingsovereenkomst 2008-2013 die onlangs werd afgesloten tussen de Vlaamse overheid en alle provincies. In die samenwerkingsovereenkomst is een thema 'hinder' opgenomen. Dat betekent dat de provincies subsidies ontvangen in ruil voor een aantal ondersteunende en omkaderende taken inzake milieuhinder. De ondertekening dateert van heel recent. U verwijst naar bepaalde signalen en waarschijnlijk heeft het ene het andere wat overlapt.

Hoeveel middelen de provincies vrijmaken, is een zaak van de provincies zelf, maar het subsidiekader is er. Ik zoom even in op de provincies. De provincie West-Vlaanderen bijvoorbeeld, heeft in het recente verleden hinderonderzoeken uitgevoerd in de kanaalzone Roeselare en ook in de Leievallei. De provincie Oost-Vlaanderen heeft hetzelfde gedaan in de Gentse

kanaalzone. De provincie Vlaams-Brabant deed het voor het hele grondgebied. De provincie Limburg heeft zeer recent in en rondom de industriezone Genk-Zuid een onderzoek gedaan en heeft concrete plannen voor een nieuw onderzoek in Limburg-West. Dit zijn voorbeelden van concrete initiatieven.

Binnen de samenwerkingsovereenkomst engageren de provincies zich om bij te dragen tot de totstandkoming van een gedetailleerde inventaris van milieuhinder en om gemeentegrensoverschrijdende milieuhinderproblemen mee te helpen aanpakken. Dat is letterlijk het engagement. Daarboven kunnen provincies een project indienen in uitvoering van de samenwerkingsovereenkomst waarmee zij nog extra subsidies kunnen bekomen, bijvoorbeeld door beleidsonderbouwende onderzoeken te doen inzake milieuhinder. Het gaat daarbij over enquêtering, meten en berekenen, inventariseren en tools ontwikkelen.

Ik kom tot uw vragen over de geurbestrijding. Ik heb daarover een en ander opgenomen in mijn beleidsbrief. Ik heb ook al verteld dat er een visiedocument 'geurbeleid' is, waaraan nu wordt gewerkt. Ik zei ook dat het mijn intentie is om ter zake nog dit jaar te kunnen debatteren. De administratie legt momenteel de laatste hand aan het visiedocument, daarna kan het hier worden besproken.

Ik zoom even heel concreet in op de gemeentelijke taken. U weet wellicht dat wanneer de geurhinder wordt veroorzaakt door een type inrichting waarvoor de gemeente zelf de bevoegde toezichthoudende instantie is, het aan de gemeente is om zelf de nodige stappen te ondernemen. Dat is logisch. Om de gemeente bij te staan zijn er alvast enkele initiatieven genomen. Zo heeft het departement in het verleden een handleiding 'behandeling van geurklachten door lokale overheden' opgesteld en verspreid onder de gemeenten. De laatst geactualiseerde versie dateert van vorig jaar. De handleiding geeft een overzicht van de elementen waarmee rekening moet worden gehouden, van de actoren die een rol kunnen spelen en van hoe de lokale overheid dit organisatorisch kan aanpakken. De handleiding bevat een pak diverse tips.

Daarnaast heeft mijn departement zeer recent een code van goede praktijk laten ontwikkelen door een referentielaboratorium van VITO. Die code van goede praktijk heeft de welluidende titel: 'Bepalen van de geurverspreiding door middel van snuffelploegmetingen'. De code zal binnenkort de milieutoezichthoudende diensten kunnen ondersteunen bij het lokaliseren en het bepalen van de geurimpact van een bron. Het is zeer belangrijk dat we op dit vlak stappen vooruit kunnen zetten.

Ook kan een gemeente uiteraard gebruik maken van de diensten die een aantal provincies op dit vlak

aanbieden. Ik verwijs in het bijzonder naar de provincie Oost-Vlaanderen, die met haar provinciaal instituut voor milieuonderzoek een voorttrekkersrol heeft.

De burgemeester kan ook contact opnemen met het diensthoofd van de betrokken buitendienst van de afdeling Milieu-inspectie. Uiteraard kunnen ook de VLAREM-ambtenaren, die gemeentelijk actief zijn en belast met het toezicht op de toepassing van het Vlaamse reglement betreffende de milieuvergunning (VLAREM), de lokale politieagenten belast met milieuzaken, of de burgemeester een vrij volledig vooronderzoek voeren zodat de Milieu-inspectie niet naar een speld in een hooiberg moet zoeken. Er staan een aantal tools ter beschikking. Zeker het VITO-document zal de gemeente goed kunnen helpen bij het voortschrijdend inzicht voor wat geurtoestanden betreft.

De voorzitter: Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Mevrouw de minister, ik wil u bedanken voor uw antwoord. Ik ben er heel tevreden mee. Aan het Milieuhandhavingsdecreet zal nog wel gewerkt moeten worden eer het echt in voege kan treden. Het is trouwens geen eenvoudig decreet en het betreft onder meer de oprichting van een aantal colleges. Ik kan er begrip voor opbrengen dat het wat meer tijd vergt, maar het is absoluut noodzakelijk, dat merken we op het terrein.

Ik ben ook heel blij dat de samenwerkingsovereenkomst 2008-2013 ondertussen in een luik voorziet voor de aanpak van hinder. Ik hoop dat de provincie Antwerpen er zal instappen, zeker voor wat het concrete probleem betreft dat ik hier wil aankaarten.

Uw visiedocument 'geurhinder' is nog onderweg. Ik hoop dat we het dit jaar nog kunnen bespreken. We mogen niet vergeten dat geurhinder soms heel moeilijk op te sporen is. Het is geen constante hinder en vaak is de hinder moeilijk te lokaliseren. Bijgevolg is het ook moeilijk om daadwerkelijk op te treden tegen de 'verontreinigers'.

U spreekt ook over een handleiding die vorig jaar werd geactualiseerd. Kunt u me zeggen waar de handleiding verkrijgbaar is? Dit is belangrijk om weten voor de gemeentebesturen die ermee geconfronteerd worden.

Ik kijk uit naar uw snuffelploegmetingen. Ik zal zeker verder onderzoeken op welke manier gemeenten er gebruik van kunnen maken. Het is me niet helemaal duidelijk of ze in het kader van de samenwerkingsovereenkomst kunnen worden ingezet en gesubsidieerd. Gebeurt dat dan volledig op kosten van de gemeenten die ze inzet? Dat is nog niet helemaal duidelijk.

Ik ben in elk geval heel tevreden met uw antwoord. Het biedt een aantal perspectieven.

Minister Hilde Crevits: Mevrouw Van den Eynde, de nieuwste versie van de handleiding 'behandeling van geurklachten door lokale overheden' werd vorig jaar verspreid onder alle lokale besturen. Ik heb er geen probleem mee om de handleiding ook ter beschikking te stellen van de leden van de commissie. Ik vermoed dat ze ook van de website kan worden gehaald, maar helemaal zeker ben ik dat niet.

De code van goede praktijk werd heel recent ontwikkeld. Ook die wordt aan alle gemeenten overgemaakt, want het is de bedoeling dat de milieutoezichthoudende diensten aan de hand van die code worden ondersteund wanneer ze zoeken naar bepaalde bronnen van verontreiniging. De code biedt een model van aanpak. Dat is de code voor de snuffelploegmetingen. Ik weet niet precies hoe alles in elkaar zit, misschien moet één iemand binnen het korps zich daarin bekwamen. Ik kan vandaag geen antwoord geven op die vraag, maar ik zal u de code in elk geval laten bezorgen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Marleen Van den Eynde tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de aanpassing van de VLAREM-regelgeving aan de Europese richtlijn betreffende geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging

De voorzitter: Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, de afvalverbrandingsovens in Europa worden onderworpen aan de Europese IPPC-richtlijn, wat staat voor Integrated Pollution Prevention and Control. Die richtlijn schrijft de toepassing voor van de beste beschikbare technieken. Ze werden vastgelegd in een document van juli 2005. Dit document stelt dat de maximale gemiddelde uitstoot per dag van stikstofoxiden (NOx) tussen de 40 en 100 milligram per kubieke meter ligt. Het is dus noodzakelijk om het Vlaamse reglement betreffende de milieuvergunning (VLAREM) om te zetten en de emissienorm aan te passen om aan die Europese richtlijn te voldoen. Frankrijk heeft als nieuwe voorzitter van de Europese Unie ondertussen laten weten deze IPPC-richtlijn afdwingbaar te zullen maken.

Als we naar een concreet dossier kijken, bijvoorbeeld de oven van de Intercommunale voor Slib- en Vuilverwijdering van Antwerpse Gemeenten (ISVAG), dan blijkt uit metingen dat die oven en mogelijk ook andere

afvalverbrandingsovens in Vlaanderen een norm wordt opgelegd van 200 milligram stikstofoxiden per kubieke meter als het maximale daggemiddelde, wat dus volgens de gegevens strijdig is met de IPPC-richtlijn. Het functioneren van de ISVAG-oven, en mogelijk ook andere ovens, is met andere woorden in strijd met de Europese wetgeving.

Aangezien de Europese richtlijn nog niet in de Vlaamse wetgeving werd omgezet, zullen mogelijk meerdere afvalverbrandingsovens in Vlaanderen niet voldoen aan deze Europese richtlijn. Daarom wil ik u een aantal vragen stellen, mevrouw de minister.

Bent u op de hoogte van de Europese IPPC-richtlijn, en klopt het dat de richtlijn nog niet in de Vlaamse milieuwetgeving werd omgezet? Indien de IPPC-richtlijn nog niet werd geïmplementeerd in de Vlaamse milieuwetgeving, waarbij de norm voor de uitstoot van stikstofoxiden tussen de 40 en 100 milligram per kubieke meter als daggemiddelde werd vastgelegd, zullen mogelijk vele afvalverbrandingsovens stikstofoxiden uitstoten boven de Europese norm. Kunt u mij meedelen welke afvalverbrandingsovens wel aan die Europese norm voldoen en welke niet?

Welke initiatieven zult u nemen om de Europese IPPC-richtlijn zo snel mogelijk te implementeren in de Vlaamse milieuwetgeving? Wat betekent dit dan voor de huidige afvalverbrandingsovens? Zullen zij zich nog binnen de huidige milieuvergunningperiode in orde moeten stellen met de nieuwe normen voor stikstofoxiden?

De voorzitter: De heer Daems heeft het woord.

De heer Rudi Daems: Ik wil mij graag aansluiten bij de vragen van mevrouw Van den Eynde. Mevrouw de minister, het zal wellicht niet meer in deze legislatuur zijn, maar u zult ongetwijfeld een uitspraak moeten doen over de verlenging van de milieuvergunning van de ISVAG-oven. Momenteel wordt een verlenging voorbereid door het stadsbestuur van Antwerpen en de vennoten eromheen. Ik betreur dat ten eerste, gezien de uitspraken van zowat alle partijen in het verleden in het milieu- en gezondheidsdebat. Maar dit is voor de toekomst.

Ik ben benieuwd naar uw antwoord, omdat ik verneem dat ook in Nederland de omzetting van de aanscherping van de stikstofoxidennorm reeds is doorgevoerd. Er is in Vlaanderen al een en ander gebeurd rond IPPC. Er zijn al wat bedrijven die een ambtshalve aanpassing hebben gekregen. Maar ik zou graag horen waar u vandaag staat in de totaliteit van de uitvoering van de IPPC-richtlijn. Ik heb het dan niet alleen over de afvalverwerkings- of verbrandingsbedrijven, maar over de totale groep van grote bedrijven die een of andere vorm van industriële uitstoot hebben. Waar staat u in de uitvoering van de IPPC-richtlijn?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Mijnheer Daems, uw aanvullende vraag is te belangrijk om ze hier tussen de plooiën te laten vallen. Het lijkt me beter dat we u een schriftelijk antwoord geven op de vraag waar we globaal staan.

Mevrouw Van den Eynde, ik wil eerst een kort overzicht geven van de huidige stand van zaken. De IPPC-richtlijn heet in het Nederlands de GPBV-richtlijn, wat staat voor Geïntegreerde Preventie en Bestrijding van Verontreiniging. Ze dateert van 24 september 1996 en is al geruime tijd omgezet in het VLAREM. Via de richtlijn 2008/1/EG van 15 januari 2008 inzake geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging werd de richtlijn 96/61/EG gecodificeerd en aldus opgeheven en vervangen. De al omgezette bepalingen van de richtlijn 96 in het VLAREM gelden ook als omzetting van de richtlijn 2008/1/EG.

Artikel 9, ten vierde van de richtlijn 2008/1/EG stelt dat de emissiegrenswaarden gebaseerd moeten zijn op de beste beschikbare technieken, zonder dat daarmee het gebruik van een bepaalde techniek of technologie wordt voorgeschreven, met inachtneming van de technische kenmerken en de geografische ligging van de betrokken installatie, alsmede plaatselijke milieuomstandigheden. De richtlijn 2008/1/EG bevat geen specifieke emissiegrenswaarden voor een bepaalde industriële installatie, zoals bijvoorbeeld huisvuilverbrandingsinstallaties.

Op 21 december 2007 heeft de Europese Commissie een voorstel voor een nieuwe richtlijn met betrekking tot industriële emissies ingediend. Dat voorstel beoogt een herziening en herschikking van een aantal afzonderlijke richtlijnen tot een algemeen juridisch instrument, namelijk de Titaandioxiderichtlijnen, de GPBV- of IPPC-richtlijn, de Solventrichtlijn, de richtlijn Afvalverbranding en de richtlijn Grote Stookinstallaties. Het voorstel voor die nieuwe richtlijn met betrekking tot industriële emissies zal onder het Franse voorzitterschap, dat vandaag is ingegaan, in de tweede helft van dit jaar worden besproken in de Europese Raad en het Europees Parlement. Volgens de timing van de Europese Commissie wordt gestreefd naar een goedkeuring van het voorstel eind 2010. Pas op dat ogenblik zal Vlaanderen beginnen met de omzetting daarvan in Vlaamse regelgeving.

De richtlijn 2000/76/EG van 4 december 2000 betreffende de verbranding van afval werd omgezet in het VLAREM via het besluit van de Vlaamse Regering van 12 december 2003. De VLAREM-emissienormen met betrekking tot afvalverbranding zijn in overeenstemming met die richtlijn. Deze aanpassing betekende ook een effectieve verstrenging van sommige emissiegrenswaarden, waaronder ook de emissiegrenswaarde

voor de parameter NO_x. De installatie van ISVAG, bijvoorbeeld, is een GPBV- of IPPC-installatie en die installatie moet dus worden getoetst aan de beste beschikbare technieken. Hiervoor kan gebruik worden gemaakt van het Best Available Technique Reference Document (BREF) Waste Incineration, dat in augustus 2006 werd voltooid door het Europese GPBV-Bureau. Het BREF is het Europese referentiedocument met betrekking tot beste beschikbare technieken.

Met betrekking tot de NO_x-emissies worden in tabel 5.2 van het BREF twee situaties vermeld, namelijk het gebruik van de techniek van SCR (selectieve katalytische reductie) en het gebruik van de techniek van SNCR (selectieve niet-katalytische reductie). Beide technieken worden als beste beschikbare technologie beschouwd, maar voor het gebruik van SCR was er een zogenaamde 'split view' met betrekking tot de vermelde normen voor NO_x. Dat betekent dat niet alle lidstaten instemmen met deze emissiewaarde. Er is dus geen eenduidige kijk op.

Om de uitstoot van NO_x te verminderen, wordt er bij ISVAG op de twee ovenlijnen ureum geïnjecteerd. Er wordt dus een SNCR-techniek toegepast. Voor die techniek vermeldt het BREF voor de parameter NO_x een bepaalde 'range' die moet worden behaald als halfuurgemiddelde en een reikwijdte die moet worden behaald als daggemiddelde. Volgens de informatie waarover onze administratie beschikt, viel in 2007 het gemiddelde daggemiddelde van de NO_x-emissies van ISVAG binnen de reikwijdte van dat BREF. Ik weet dat dit technisch is. Het komt erop neer dat, als we alles screenen, de cijfers voor 2007 aantonen dat de normen en de aanbevelingen van het BREF zijn behaald.

Belangrijk hierbij is ook dat de in het BREF vermelde emissieniveaus moeten worden beschouwd als gemiddelde waarden voor een bepaalde techniek. De emissienormen in titel II van het VLAREM zijn maximale waarden, die nooit mogen worden overschreden. Voor de parameter NO_x is er in het VLAREM voor een bestaande verbrandingsinstallatie met een capaciteit van meer dan 6 ton per uur een maximale daggemiddelde waarde van 200 milligram vermeld. Die waarde ligt in de lijn van de gemiddelde daggemiddelden waarover ik het daarnet had, zodat het VLAREM op dat punt, zo melden mijn administratie en de wetenschappers me, als up-to-date kan worden beschouwd, ook volgens de bepalingen van de richtlijn 2008/1/EG.

Wanneer we de verbrandingsinstallaties in Vlaanderen screenen, dan blijkt dat die allemaal in overeenstemming zijn met de richtlijn Afvalverbranding van 2000.

De meeste verbrandingsinstallaties in Vlaanderen hebben een emissiegrenswaarde voor NO_x van 200 milligram met uitzondering van drie installaties. Dan gaat het over de installaties van Knokke voor huisvuil en deze van

Wilsele, voornamelijk voor medisch afval. Zij hebben een soepelere emissiegrenswaarde van 400 milligram omdat ze minder dan zes ton per uur verwerken.

De wervelbedinstallatie van SLECO in Beveren heeft een emissiegrenswaarde van 150 milligram. Er geldt een strengere norm voor nieuwe installaties.

Twee installaties, die van Aquafin in Brugge en Knokke hebben geen DeNO_x-installatie, de eerste omwille van een zeer specifieke procesgecontroleerde input met bijzonder lage emissies, de tweede omwille van de kleine verwerkingscapaciteit.

De huidige IPPC-richtlijn is dus omgezet in VLAREM.

De bestaande afvalverbrandingsovens moeten nu reeds voldoen aan de norm voor stikstofoxiden opgenomen in de richtlijn EU 2000/76/EG van 4 december 2000 betreffende de verbranding van afval. Voor de ISVAG-oven bijvoorbeeld betekent dit voor de parameter NO_x een daggemiddelde van 200 milligram. Deze waarde is in overeenstemming met het gebruik van een beste beschikbare techniek. Dat neemt niet weg dat die normen en waarden heel zorgvuldig worden opgevolgd.

De voorzitter: Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord. Op een technische vraag volgt een technisch antwoord.

Op basis van de informatie die u geeft, lijkt het alsof de ISVAG-oven wel voldoet aan de IPPC-richtlijn en dat die richtlijn in VLAREM zou zijn omgezet. Uit mijn informatie, afkomstig van een hoogleraar milieukunde, blijkt dat dit niet het geval is. Ik zal dit verder natrekken, ook wat de geografische ligging betreft. Ik kan me moeilijk van de indruk ontdoen dat de geografische ligging van ISVAG in die mate voldoet aan de eisen van de IPPC-richtlijn. Ik zal dit verder onderzoeken.

Mevrouw de minister, ik heb expliciet niet de problematiek van de verlenging van de milieuvergunning van ISVAG willen aankaarten omdat ik dat enkele weken geleden bij een andere vraag om uitleg heb gedaan. Ik ben echter wel ongerust over de ontwikkeling in het ISVAG-dossier. U of uw opvolger zullen een verlenging van de milieuvergunning moeten goedkeuren. Deze regering heeft het principeakkoord dat in 2002 werd gesteld, namelijk de voorbereiding van de sluiting van ISVAG tegen 2011, niet bekrachtigd of bestendigd. Dat verontrust me, vooral omdat de oven intussen is aangepast aan de normen en aan de beste beschikbare technieken. Dit leidt nu tot een omgekeerde beweging. De gemeenten zijn nu niet meer geneigd om de oven vroegtijdig te sluiten terwijl er daarover

een principieel akkoord was afgesloten. Dat is van groot belang voor de omwonenden. Ik had van deze Vlaamse Regering dezelfde moed verwacht als van de vorige bij de voorbereiding van de sluiting van ISVAG.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Pieter Huybrechts tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over het parkeerverbod voor lpg-voertuigen in ondergrondse ruimten

De voorzitter: De heer Huybrechts heeft het woord.

De heer Pieter Huybrechts: Mijnheer de voorzitter, lpg is veel goedkoper dan benzine en diesel. Dat is een open deur intrappen. Hierdoor gaat de verkoop van lpg-voertuigen in stijgende lijn. Bovendien is lpg milieuvriendelijker dan benzine en diesel, wat ook mooi meegenomen is.

In titel II van het Vlaams reglement betreffende de milieuvergunning (VLAREM) staat dat de toegang tot ondergrondse parkings en ruimtes verboden is voor voertuigen die met gasvormige brandstoffen worden aangedreven. Dit is natuurlijk niet bevorderlijk voor de grote doorbraak van lpg-voertuigen. Dit verbod zou echter niet gelden voor ondergrondse parkeerruimtes waarin uitsluitend personenwagens worden gestald. In de praktijk belet dit de beheerders van ondergrondse parkeerruimtes niet om lpg-personeelwagens te weren. De lpg-voertuigen die volgens de huidige technieken worden geproduceerd, zijn volgens de Nederlandse Onderneming voor Energie en Milieu veiliger dan benzineauto's. Dit kan geen argument zijn om lpg-wagens te weren.

Mevrouw de minister, de Vlaamse overheid kan het parkeerverbod voor lpg-voertuigen in overdekte parkings afschaffen. Welke initiatieven zijn reeds genomen om ervoor te zorgen dat lpg-wagens niet langer uit ondergrondse parkeergarages kunnen worden geweerd? Welke initiatieven zijn reeds genomen om een versnelde introductie van milieuvriendelijke voertuigen te bewerkstelligen? Ik weet dat al initiatieven zijn genomen. Misschien kunt u nog wat nadere toelichting verstrekken.

De voorzitter: De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen: Mijnheer de voorzitter, ik wil me aansluiten bij deze vraag om uitleg. De vragen van de heer Huybrechts hebben me immers verbaasd. Ik ga er namelijk van uit dat het ondergronds parkeren van lpg-wagens in Vlaanderen al geregeld is. Ik heb zelf met het besluit van de Vlaamse Regering van 28 november

2003 hoofdstuk 5.15 van VLAREM II gewijzigd. Die wijziging houdt in dat lpg-voertuigen sinds 1 april 2004 van de Vlaamse Regering in gesloten parkeergarages mogen staan.

Het vroegere verbod gold enkel voor bestel- en vrachtwagens. Het werd vaak verkeerdelijk tot alle voertuigen uitgebreid. De Vlaamse regeling, die sinds april 2004 van toepassing is, heeft dit probleem ondertussen opgeheven. Op het niveau van de federale regering is echter nog gedurende jaren een gelijkaardig probleem blijven bestaan. De minister van Binnenlandse Zaken is bevoegd voor de veiligheid en de brandweer heeft lpg-voertuigen jarenlang niet tot gesloten gebouwen toegelaten.

Ik heb bij minister Dewael herhaaldelijk op een oplossing aangedrongen. Uiteindelijk is op 20 juni 2007, enkele jaren na de Vlaamse regeling, in het Belgisch Staatsblad een koninklijk besluit verschenen dat ondergronds parkeren mogelijk maakt indien de parkeeruitbater de voorschriften van het koninklijk besluit van 17 mei 2007 inzake de veiligheid volgt.

Mijn partijgenoten in de Kamer van Volksvertegenwoordiger hebben de minister van Binnenlandse Zaken om een evaluatie van de cijfers gevraagd. We moeten eens nagaan of er op het terrein werkelijk een verandering is. Het is mogelijk dat er nog geen verandering is. De juridische context is er nochtans. We hebben de nodige maatregelen getroffen om veranderingen te kunnen realiseren.

Het voorstel om lpg meer te ondersteunen, vind ik positief. Ik steun dit ten volle. Ik heb hierover al uitvoerig met minister Van Mechelen gediscussieerd. Op 13 juni 2006, bijvoorbeeld, hebben we in de commissie voor Financiën een uitvoerig debat over de aanvullende verkeersbelasting op lpg-voertuigen in Vlaanderen gehouden. We zouden die belasting kunnen afschaffen in het licht van de vernieuwde autobelastingen die rekening houden met milieuvriendelijk gebruik.

In elk geval is het aantal lpg-wagens niet echt toegenomen in vergelijking met het hoogtepunt dat omstreeks 2002 is bereikt. Sindsdien is het aantal opnieuw gedaald. Het zou kunnen dat u gelijk hebt, en dat er de jongste tijd een stijging kan worden genoteerd. Een stimulerend beleid krijgt onze volle steun. We sluiten ons dus aan bij datgene wat de heer Huybrechts zegt. Ik denk dat de Vlaamse Regering toch nog initiatieven zou kunnen nemen. Zo denk ik bijvoorbeeld aan het wegnemen van de extra belasting op wagens die op lpg rijden.

De voorzitter: De heer Daems heeft het woord.

De heer Rudi Daems: Mijnheer de voorzitter, ik wou ongeveer hetzelfde zeggen als de heer Sannen. Ik heb destijds nog aan dat initiatief meegewerkt. Ik wist niet

dat minister Dewael uiteindelijk, na drie jaar zwoegen, toch nog het hoofd heeft gebogen.

Op het terrein is er nog altijd een probleem met de implementatie van dat koninklijk besluit. De brandweer is daarvan nog niet op de hoogte, ofwel vertikt de brandweer het om het te respecteren. Ik ben zelf lpg-rijder. Ik word nog geregeld geconfronteerd met parkeerwachters die zeggen dat ik niet de parking mag binnenrijden. Sinds 2003 is die aanvullende verkeersbelasting ingevoerd. Elk jaar moet ik ongeveer 300 tot 500 euro extra betalen. Dat leidde tot een daling van het aantal lpg-rijders. Het zou kunnen dat er vandaag een stijging merkbaar is, maar dan moet het gaan over een stijging van 0,04 naar 0,05 percent van het wagenpark. Dat is dus verwaarloosbaar.

Ik steun dus elk voorstel dat lpg-gebruik aanmoedigt. Vorige week hebben we een voorstel van decreet ingediend waarvan we de spoedige behandeling vragen. Daarin vragen we om, in afwachting van de invoering van een slimme kilometerheffing, de aanschaf van een nieuwe auto financieel aan te moedigen naarmate de ecoscore beter is. Zo'n beleid zal ervoor zorgen dat de aanschaf van een lpg-wagen wordt beloond met een financiële tegemoetkoming. Ik hoop dus dat de andere fracties ons voorstel zullen steunen.

De voorzitter: De heer Pieters heeft het woord.

De heer Leo Pieters: Ik treed de heer Huybrechts en de andere collega's bij. Ik ben zelf ook een lpg-rijder. Bouwpromotoren schermen nog altijd met het argument dat de uitvoeringsbesluiten nog niet in orde zijn. Is dat juist, en zo ja, wanneer kan dat euvel worden verholpen?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Mijnheer de voorzitter, collega's, vooreerst zou ik willen beklemtonen dat het VLAREM is aangepast. Vlaanderen heeft zijn werk gedaan. Wat het federale niveau betreft, heeft de heer Sannen al verwezen naar het KB. In dat koninklijk besluit van 17 mei 2007 werden een aantal technische maatregelen ter preventie tegen brand en ontploffing vastgesteld waaraan de gesloten parkeergebouwen moeten voldoen opdat voertuigen aangedreven met lpg toegang zouden krijgen. Omwille van veiligheidsaspecten worden eigenaars van gesloten parkeergebouwen door dit koninklijk besluit dus verplicht eerst de nodige technische aanpassingswerken uit te voeren alvorens lpg-voertuigen te kunnen toelaten. Waarover gaat dat dan? Dat gaat heel concreet over een gasdetectie-installatie, een alarminstallatie en een aangedreven verluchtingsinstallatie. Dat zijn de drie ingrepen die moeten gebeuren vooraleer men toegelaten kan worden.

Het zou kunnen dat er daarnaast ook een probleem is dat het nog niet goed is doorgegeven aan de brandweer.

Daar heb ik geen zicht op. Er moeten wel wat aanpassingswerken gebeuren, maar eigenlijk zouden alle hindernissen weggenomen moeten zijn en zou het mogelijk moeten zijn voor lpg-wagens om de ondergrondse parkeergarages te gebruiken.

Mijnheer Huybrechts, voor het tweede deel van uw vraag wordt u, denk ik, gesteund door de drie andere interveniënten. Als we een beleid willen voeren dat gericht is op een versnelde introductie van milieuvriendelijke technologieën, moet dat gebeuren op een technologie-neutrale manier. Het zijn de emissies die belangrijk zijn. Met welke technologie men lage emissies haalt, kan uitgezocht worden door de industrie. Men moet dus proberen om elke technologie gelijk te behandelen.

Mijnheer Daems, u verwijst ook naar de ecoscore. De ecoscore van een voertuig houdt ook rekening met de emissies, los van de technologie. De ecoscore heeft als voordeel dat ze ook rekening houdt met de emissies bij de productie van de brandstof. Er is de wagen zelf en de brandstoffen die gebruikt worden. Als we de ecoscores naast elkaar leggen, zien we dat een lpg-wagen een ecoscore heeft die vergelijkbaar is met de ecoscore van een hybride benzinewagen. Die ecoscore is ook ongeveer vergelijkbaar met een Euro 4-dieselmotor met een CO₂-uitstoot van 130 gram per kilometer. Die haalt een ecoscore van 60 en een Euro 4-benzinewagen haalt een ecoscore van 66. Dat zijn vergelijkbare zaken.

Op het ogenblik dat we de ecoscore gaan gebruiken, zoals die nu bestaat of een beetje technisch aangepast, als basis voor de hervorming van de belastingen op de inverkeerstelling en de jaarlijkse verkeersbelastingen, kunnen we op die manier ook de milieuvoordelen van wagens met lage emissies financieel belonen, ongeacht welke technologie een wagen heeft. Hierbij zullen dan de lpg-wagens uiteraard een niet-onbelangrijk voordeel krijgen.

Ik heb u ook mijn engagement gegeven om dit jaar het model van de ecoscore en de wijze waarop dat geïmplementeerd kan worden in de toekomst klaar te hebben.

De voorzitter: De heer Huybrechts heeft het woord.

De heer Pieter Huybrechts: Mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord en de collega's voor hun bijdrage. We zien dat we nooit te oud zijn om bij te leren. Ik hoop enkel dat er tussen droom en daad dit keer geen wetten meer in de weg staan, maar enkel nog enkele praktische bezwaren die opgelost kunnen worden.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Pieter Huybrechts tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over het beleid inzake zwerfvuil

De voorzitter: De heer Huybrechts heeft het woord.

De heer Pieter Huybrechts: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, twee weken geleden is hier in dezelfde commissie door de heer De Klerck een vraag gesteld over zwerfafval langs de kust. Maar jammer genoeg moeten we vaststellen dat zwerfafval niet enkel aan de kust voorkomt, maar dat het een plaag is die heel Vlaanderen teistert.

Zwerfvuil heeft altijd bestaan, maar het probleem wordt alsmaar groter. In veel steden waar aan selectieve ophaling gedaan wordt, merkt men, merkwaardig genoeg, een toename van het zwerfvuil. Het probleem is op sommige plaatsen zeer groot en het begint mensen als maar meer te ergeren. Meer dan 2000 ton afval zwerft langs de Vlaamse wegen.

Mevrouw de minister, u hebt het zelf gezegd, in 2007 nam de berg zwerfafval langs de Vlaamse gewestwegen met 1365 ton toe ten opzichte van 2006. Dat is een stijging met maar liefst 45 percent.

De oorzaak van het probleem is uiteraard deels te vinden in het gedrag van de mensen. Het zwerfvuil bestaat qua samenstelling vooral uit plastic zakken, papier, verpakingsafval, bier- en frisdrankblikjes, sigarettenpakjes enzovoort. De meerderheid van de bevolking ergert zich hier terecht aan, al is het natuurlijk ook de bevolking die het zwerfvuil stort. Voor wie dit niet doet, is het probleem natuurlijk des te erger.

Overvolle straatvuilnisbakken zijn vaak een bron van zwerfvuil en sluikestorten. Ook bevordert, mijn inziens, de hoge kostprijs van de omhaling van het huishoudelijk afval en het diftarsysteem dat in sommige gemeenten reeds werd ingevoerd, het sluikestorten.

In het verleden werden er al opruimacties georganiseerd. Maar niet alleen het opruimen maar vooral het voorkomen van zwerfvuil, is belangrijk. Gemeenten zouden een repressief optreden moeten combineren met sensibiliseringscampagnes, die natuurlijk moeten aansluiten bij de campagnes van de gewestelijke overheid.

Twee weken geleden stelde u zich de vraag of straatvuilnisbakken afval aantrekken of een proper beleid bevorderen. Het individuele gedrag van de burger is natuurlijk meer bepalend dan de infrastructuur. De ene gooit het afval achteloos weg, de andere gooit het consequent in de vuilnisbak. Merkwaardig is het feit dat, ondanks de spectaculaire aangroei van het zwerfvuil, er heel wat minder processen-verbaal worden opgesteld. In 2007 werden er

in Vlaanderen slechts 59 pv's uitgeschreven. In 2006 waren er dat nog 110, als ik me niet vergis.

Mevrouw de minister, wat is uw uitgewerkte visie op de aanpak van het probleem in zijn totaliteit?

Herbruikbare verpakking of brouwersrondes kunnen misschien een vermindering van drankblikjes langs de weg opleveren. Hopelijk kan er meer worden gedaan om te zorgen dat de verpakkingen worden aangepast, zodat ze tot minder afval aanleiding geven. Welk beleid wilt u daarvoor voeren?

Moet er, naast sensibilisatie en opruiming, geen aandacht worden besteed aan de verantwoordelijkheid van de producenten? Producenten moeten betrokken worden bij deze problematiek. Welke initiatieven hebt u genomen om dit te realiseren?

Naast preventie kan er ook worden gedacht aan bijkomende repressie. Hoe kan de repressie efficiënter worden gemaakt? Ik denk bijvoorbeeld aan het opstellen van pv's.

De voorzitter: De heer Daems heeft het woord.

De heer Rudi Daems: Mevrouw de minister, geachte collega's, ik erger me ook aan het feit dat het aantal blikjes en plastic flessen naast de wegen en soms ook naast vuilnisbakken, toeneemt.

Ik vind dat we inderdaad meer werk moeten maken van een brongerichte aanpak zoals producentenverantwoordelijkheid. Ik denk dat er, naast Fost Plus, twee manieren zijn om een antwoord te bieden. Ten eerste is er het invoeren van statiegeldsystemen voor wegwerpdrankverpakkingen. In Duitsland bestaat dit systeem al en het is zeer efficiënt. Er ligt veel minder zwerfvuil langs autowegen. Ten tweede moeten herbruiksystemen voor vooral drankverpakkingen worden gepromoot. We moeten onszelf verplichten om te gaan naar een koolstof-arme chemie en alle vormen van wegwerptoeepassingen in bijvoorbeeld drankverpakkingen, afbouwen.

De heer Patrick Lachaert: Ik woon dicht bij een autosnelweg met een redelijke oprit. Ik moet elke dag alle soorten blikjes opruimen die de mensen zelfs tot in de tuin smijten, en dan vooral de jeugd.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Mijnheer de voorzitter, collega's, ik denk dat ik eerst en vooral een bezorgdheid van iedereen deel, namelijk dat de strijd tegen zwerfvuil soms een beetje ontmoedigend werkt.

Als we als Vlaamse overheid een beleid willen voeren, moeten we proberen in te zetten op drie pijlers, mijnheer

Huybrechts. Die staan ook heel duidelijk in de verschillende nota's en het uitvoeringsplan Milieuverantwoord Beheer van Huishoudelijke Afvalstoffen.

We moeten proberen sensibiliseren door communicatiecampagnes te voeren die mensen overtuigen om geen zwerfvuil te veroorzaken. Er start trouwens vandaag of morgen weer een campagne langs de autosnelwegen, een campagne om daar toch attent voor te zijn. We zien ook goede resultaten. Als we de sportevenementen bekijken, is er een heel mooie samenwerking tussen de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM) en private organisatoren van manifestaties. Er is bijvoorbeeld het samenwerkingsverband met Club en Cercle Brugge, om bij alle voetbalmatches enorm veel aandacht te hebben om preventief om te gaan met afval. Volgend weekend is er Rock Werchter, waar ook enorme inspanningen gebeuren om preventief om te springen met een en ander. Hierbij worden ook een pak mensen bereikt en probeert men te sensibiliseren op het ogenblik dat mensen in volle emotie – als een goal wordt gemaakt en ze hun blikje weggooiën – bepaalde reflexen hebben. Daar proberen we op in te spelen. Dat heeft ook wel resultaat.

Een tweede pijler van het beleid is dat er heel veel aandacht is voor het verbeteren van de infrastructuur, om tot een ideale infrastructuur te komen die enerzijds stimuleert dat mensen afval in het vuilbakje gooien, maar anderzijds niet uitnodigt. Afval dat men meeneemt langs de straat, hoort eigenlijk niet in de afvalbak langs de straat, maar moet men gewoon meepakken naar huis en daar sorteren, zodat het afval de juiste weg volgt.

De Vlaamse overheid subsidieert infrastructuur: straatvuilnisbakjes, veegwagens. Ik heb onlangs het budget voor de veegwagens enorm opgetrokken, want we zien dat vanuit de gemeenten bijzonder veel interesse is om te vegen en te borstelen om tot een propere infrastructuur te komen.

Er worden meer inspanningen gedaan om de omgeving net en proper te houden. We zien dat binnen alle provinciale administraties. Ik heb hier de cijfers voor de veegwerken, voor het reinigen van kolken en voor de zwerfvuilophaling. Als we de evolutie bekijken tussen 2000 en 2007 zien we een spectaculaire stijging van de middelen die uitgetrokken worden. We zien die stijging in alle provincies. Het is ook logisch dat, als men meer middelen investeert in het opruimen van de omgeving, men ook meer afval ophaalt. Dat kan natuurlijk weer uitnodigend werken voor mensen die zeggen dat het toch wordt opgekuist en dan alles maar weggooien. We zitten eigenlijk met volkomen tegenstrijdige signalen, die soms een beetje ontmoedigend werken.

Handhaving is een andere pijler. We moeten handhaven, maar, ik heb het al vaak gezegd in deze commissie, ik nodig u allen uit om een consequent handhavingsbeleid te

voeren. Iemand die sluikstort, bijvoorbeeld langs een autosnelweg, is bijzonder moeilijk te identificeren.

Ik heb het geluk gehad om enkele weken geleden een ploeg opruimers van zwerfvuil langs een autosnelweg een uur te volgen, want ik wilde zien hoe zij dat aanpakken en hoe vuil het in de realiteit is. Het is bijzonder gevaarlijk werk, maar het is onmogelijk om daders te gaan identificeren.

Sigarettenpeuken en drankblikken kunnen onmogelijk voor die tonnagestijging zorgen. Een van de belangrijkste redenen waarom de gewichtstoename zo groot is, zo melden de zwerfvuilophalers, is het gestegen aantal autobanden dat wordt teruggevonden. Die wegen enorm veel en zeker vrachtwagenbanden kunnen niet door één persoon worden opgepakt. Er is dus een gevoelige toename van het aantal gesprongen banden langs de autosnelwegen. Die zorgen mee, naast het feit dat er meer ophaalbeurten zijn, voor de gewichtstoename.

Nog niet zo lang geleden, toen ik me 's avonds laat naar het verre West-Vlaanderen begaf, stond er midden op de snelweg een zetel die waarschijnlijk van een vrachtwagen was gevallen. Dit zal wellicht niet een geval van bewust zwerfvuil achterlaten zijn geweest. Maar het voorval bewijst nog maar eens hoe moeilijk de strijd tegen het zwerfvuil is.

U hebt een punt als u zegt dat men de bedrijven op hun verantwoordelijkheid moet wijzen. Er is wat dat betreft goed nieuws. Bedrijven die verpakkingen en andere zaken die in het zwerfvuil terechtkomen produceren en op de markt brengen, hebben met de Vlaamse overheid een samenwerkingsprotocol ondertekend om dit probleem aan te pakken.

Ook OVAM levert inspanningen om bedrijven te overtuigen en om ze te begeleiden om minder en beter recycleerbare verpakkingen te gebruiken. De Interregionale Verpakkingscommissie volgt nauwgezet de preventieplannen van de industrie op, ten einde die hoeveelheid verpakkingsafval te verminderen.

Er is, mijnheer Huybrechts, een visie. Ik heb het daarover de drie grote pijlers gehad. Het uitvoeringsplan Milieuverantwoord Beheer van Huishoudelijke Afvalstoffen bevat ook een actieprogramma dat het probleem van ontwijkend gedrag, zoals het veroorzaken van zwerfvuil en sluikstorten, wil verminderen.

Tot slot zijn er ook de bedrijven. Zij hebben zich verenigd in Fost Plus. In 2006 is er een intentieverklaring ondertekend om met de Vlaamse overheid samen te werken rond zwerfvuil. De bedrijven die kauwgum, sigaretten en roltabak invoeren en ook de distributiebedrijven hebben zich in de loop van 2007 en 2008 bij die samenwerking aangesloten. Met het zeer recent

toch ondertekend geraakte samenwerkingsakkoord met de verpakkingindustrie heeft men zich geëngageerd om jaarlijks 0,3 euro per inwoner bij te dragen in een fonds dat zowel de Vlaamse overheid als de gemeenten in staat moet stellen om de strijd tegen het zwerfvuil te intensifiëren. Dat fonds levert de Vlaamse overheid potentieel 3 miljoen euro per jaar op.

Ik heb al verwezen naar de samenwerkingsprojecten die bestaan binnen het project 'In De Vuilbak', waarbij evenementen heel specifieke initiatieven nemen. Ik heb nog niet verwezen naar de campagnes 'In De Vuilbak' waarbij ook gemeenten ondersteund worden. Maar u kent die campagnes beslist. De gemeenten krijgen afvalzakken, handschoenen, fluohesjes ... om de strijd tegen het zwerfvuil aan te binden. Ik zie ook in meer en meer gemeenten de bordjes opduiken. Die werken sensibiliserend: "Dit is een zone of wijk die onderhouden wordt door een zwerfvuilmeester. Wees aandachtig." Dat zijn kleine zaken, die proberen te sensibiliseren.

U weet dat er een probleempje bestond met gemeentelijke administratieve sancties en de mogelijkheid sluikestorters te sanctioneren. Wij hebben dat rechtgezet via het Milieuhandhavingsdecreet. Er wordt meer aandacht besteed aan het sanctioneren, maar niet meer via die processen-verbaal en het parket, enzovoort. Het gaat om kleinere vormen van overlast, waarbij korter op de bal kan worden gespeeld door het opleggen van een administratieve geldboete.

Nogmaals, het is bijzonder moeilijk om op heterdaad te betrappen. Ik heb het lokaal gedurende een aantal jaren meegemaakt. Zelfs als je erin slaagt, krijg je meestal toch nog betwistingen. Stel dat het gaat om het sluikestorten van een restafvalzak of van een plastic zak met afvalresten, dan probeert men via analyse van wat men vindt de dader op te sporen. En als je dan die persoon gevonden hebt, zegt hij dat het zijn buurman is die hem pest. Dat geeft aanleiding tot bijzonder zware discussies. De strijd is niet eenvoudig te voeren. Maar ik zie wel dat de inspanningen om de omgeving net te houden toeneemen en bijzonder groot zijn. We zien dat zwerfvuil datgene is wat de mensen het meeste ergert. Dan zouden we er eigenlijk van uit moeten gaan dat niemand zich daaraan bezondigt, maar het omgekeerde is het geval.

Mijnheer de voorzitter, we hebben laten onderzoeken welke groep het meest verontreinigt. Dat blijkt niet zozeer de jeugd te zijn. Ook oudere mensen nemen niet noodzakelijk hun afval mee naar huis. Alle lagen van de bevolking bezondigen zich daar in mindere of meerdere mate aan.

Tot slot heb ik nog een merkwaardige vaststelling. Een van onze onderzoeken leert ons dat uitgevoerde werken – en we hebben er nu opnieuw wat meer dan vroeger – bijzonder grote bronnen van zwerfvuil zijn en

worden. Auto's staan stil en chauffeurs maken blijkbaar van die gelegenheid gebruik om allerlei dingen zomaar op de openbare weg te gooien. Dat hebben we recent vastgesteld, bij het analyseren van hoe we dat probleem daadkrachtiger kunnen aanpakken.

De voorzitter: De heer Huybrechts heeft het woord.

De heer Pieter Huybrechts: Mevrouw de minister, laten we allemaal samen hopen dat de gedane inspanningen en de toegenomen middelen mogen resulteren in een afname van het zwerfvuil. U zegt dat er nu een samenwerkingsprotocol bestaat met de verpakkingindustrie. Dat is uiteraard een goede zaak. Ik onderschrijf dat het niet altijd mogelijk is, en zelfs zeer moeilijk, om de dader te identificeren, maar toch denk ik dat we jammer genoeg naar een systeem moeten gaan waarbij wie niet wil horen, moet voelen.

De voorzitter: De heer Daems heeft het woord.

De heer Rudi Daems: Mevrouw de minister, ik dank u, maar ik vind uw antwoord toch nog te veel end-of-the-pipe gericht. U zegt dat we 0,3 euro per inwoner van Fost Plus hebben verworven om het zwerfvuil op te ruimen en dat er een verhoogd budget voor veegwagens is. U hebt zelf heel terecht een knelpunt aangehaald: het intensief reinigen van straten nodigt soms mensen uit ze opnieuw vuil te maken. Ik vind dat ook ergerlijk, maar het is nu eenmaal zo. Ik heb u ook al eerder gezegd dat ik het onderdeel met betrekking tot preventie en hergebruik binnen het uitvoeringsplan dat recent is goedgekeurd, wat onderbelicht vind. Ik blijf daarbij. Misschien moeten er daar meer initiatieven worden genomen.

Ik weet hoe moeilijk het is, maar misschien is het Duitse systeem van statiegeld op wegwerpverpakkingen een effectief middel. Zoals werd gezegd: soms voelen mensen dat alleen maar in hun portemonnee, en het blijkt te werken. Het gaat over 50 cent statiegeld. Dat werkt. Mensen brengen die verpakkingen terug naar een inzamelpunt of naar de winkel waar ze het product hebben gekocht. Probeer, als dat kan, daar ook werk van te maken.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

BIJLAGEN

Bijlage bij de vraag om uitleg van de heer Jos Stassen tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over natuurcompensatiegebieden op de Linkerscheldeoever

De actuele toestand van de compensatiegebieden werd in de Beheercommissies van 7 mei en 20 juni 2008 aan de hand van de monitoringsresultaten geëvalueerd met het oog op bijkomende maatregelen ter optimalisatie. Suggesties voor bijkomende beheer- of inrichtingsmaatregelen werden besproken en worden in de komende weken in een aparte werkgroep concreet uitgewerkt tot werkafspraken. Het is de bedoeling deze aanpak van continue bijsturing te bestendigen in de verdere werking van de commissie. Hieronder wordt per relevante habitat de huidige nood tot aanpassingen weergegeven.

- a. Strand en plas. Voor het habitat ‘Strand en Plas’ zien we dat de doelstellingen nagenoeg allemaal gehaald worden, tenminste indien andere dan daarvoor bedoelde gebieden mee in rekening gebracht worden (o.a. werf Deurganckdok, pas ingerichte compensatiegebieden). Het in rekening brengen van deze gebieden is verantwoord, vermits het de originele broedplaats van deze soorten is. Zolang geen alternatieven voorhanden zijn, worden inspanningen geleverd om ze op deze plaats te kunnen behouden. Deze inspanningen zijn momenteel succesvol. Dit zal op termijn echter niet steeds mogelijk blijven. Voor het broedseizoen 2008 werden alleszins weer afspraken gemaakt om deze soortgroep op te vangen.

Wat de opgespoten MIDA's (C60 en C54) betreft (MIDA staat voor Mean Industrial Development Area in de haven) werd de zone pas beschikbaar als strand- en plasvlakte tegen eind 2007. De werfresten waarnaar verwezen wordt zijn beperkt in verhouding tot de totale oppervlakte van het gebied en bevinden zich in de randzones van het gebied. Deze hebben volgens de expert van het INBO geen vast te stellen verstoringseffect op de broedvogels. De aanwezigheid van resten plastic is ook eigen aan opgespoten zones zoals die zich in de haven bevinden.

Wat het opruimen van achtergebleven puin en beton betreft, werd in een werkgroep rond de voorbereiding van het broedseizoen voor de strand- en plasbroeders op 22 januari 2008 besloten om deze werken uit te stellen tot na het broedseizoen om verstoring van broedvogels te vermijden.

In de Beheercommissie werd nu reeds besproken welke maatregelen nodig zijn om deze zone tegen broedseizoen 2009 optimaal te laten renderen. Verder wordt binnen de Beheercommissie een totaaloverzicht opgemaakt van alle zones die in de komende broedseizoenen kunnen ingeschakeld worden als broedgebied voor strand- en plasbroeders, rekening houdend met alle geplande havengerelateerde werkzaamheden. Deze werkzaamheden worden op vraag van de Beheercommissie indien nodig bijgestuurd of uitgesteld om ook in de komende broedseizoenen voldoende broedgelegenheid te kunnen garanderen om te beantwoorden aan de compensatiedoelstellingen.

- b. Slik en Schor. Het Paardenschor werd afgewerkt in 2004 en functioneert goed als slik en schorgebied. Het is voor het grootste deel slik. Langs de randen is er ontwikkeling van laag schor, die startte in 2005. In 2006 en 2007 ging deze ontwikkeling verder, waarbij vooral de bedekkingen stegen op de stukken waar in 2005 reeds een start van schorontwikkeling was. Ook zien we de bedekking van Zulte of Zeeaster (*Aster tripolium*) stijgen en worden de planten forser. Het slikgebied wordt door verschillende vogels als foerageergebied gebruikt.

De uitgravingen voor de Brakke kreek werden gefinaliseerd in 2006. Voor de plaatsing van de inlaatconstructie wordt aangesloten bij de timing van het strategisch plan van de haven vermits het gebied Brakke kreek mogelijkwijd onderdeel zal gaan uitmaken van een groter intergetijdengebied. Het nodige studie- en ontwerpwerk loopt ondertussen wel. Voorlopig is dit gebied dus nog niet functioneel als slik en schor. Wel wordt de gecreëerde plas intussen gebruikt als rustgebied door overwinterende watervogels.

- c. Riet en water. De Steenlandpolder werd ingericht in 2003. Het is een geslaagde compensatie, waarin de beoogde oppervlakte riet intussen is ontwikkeld. Het huidige gevoerde beheer is goed. De Zoetwaterkreek werd intussen uitgegraven, maar rietontwikkeling moet nog komen. Hiervoor is actief ingrijpen aangewezen: in eerste instantie zouden zones voor rietontwikkeling moeten afgerasterd worden. De oevers zijn lokaal echter vrij stijl, mogelijk is bijkomende afgraving nodig. De tijd die het gebied intussen gehad heeft om te ontwikkelen is echter nog te kort om hierover conclusief te zijn.

- d. Plas en Oever. De Verrebroekse plassen is een geslaagde compensatie. Zolang het gebied moet blijven functioneren blijft onderhoudsbeheer nodig, bijvoorbeeld het kappen van wilgenopslag zoals vorige winter gebeurde. Drijdijck is reeds geslaagd wat betreft plas. Het gebied wordt ook intensief door overwinterende watervogels gebruikt. Voor de oevers is verder beheer nodig. Op de laatste twee vergaderingen van de beheercommissie werden concrete voorstellen geformuleerd door het INBO. Een werkgroep werd opgericht om deze voorstellen te concretiseren.

Weidevogelgebied. De weidevogelgebieden Doelpolder Noord en Putten West werden medio 2006 afgewerkt. Zowel het habitat als de vogelgemeenschap hebben nog enkele jaren tijd nodig om te ontwikkelen. Een definitieve conclusie naar het succes van deze gebieden is nu nog voorbarig. Inspanningen in de gebieden moeten zich momenteel richten op een beheer dat deze ontwikkeling zoveel mogelijk bevordert. Dit houdt in eerste instantie een maximale opstuwing van het water in. Een definitieve conclusie of deze gebieden voldoen, of dat er bijkomend moet worden afgegraven om meer nattere delen te creëren, kan dan ook maar binnen enkele jaren worden getrokken. Wat vegetatiebeheer betreft kan worden gesteld dat overmatige verruiging zich lokaal voordoet. Op dergelijke plaatsen is lokaal maaien aangewezen. Op de meeste plaatsen kan het gevoerde begrazingsbeheer echter volstaan. In Putten West was de nieuw gezaaide grasmant op verschillende plaatsen zeer dun. Of sommige stukken terug ingezaaid moeten worden moet geëvalueerd worden midden zomer 2008.
